

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Mezinárodní srovnání studentských půjček
International Comparison of Student Loans

Student:	Markéta Partschová
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra financí

Zadání bakalářské práce

Student: **Markéta Partschová**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202R010 Finance**
Specializace: **00 Finance**
Téma: **Mezinárodní srovnání studentských půjček**
International Comparison of Student Loans

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika úvěrových produktů
  3. Nabídka studentských půjček ve vybraných zemích
  4. Analýza vybraných studentských půjček
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
POLOUČEK Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7400-491-9
SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3813-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

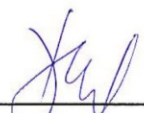
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Novotný, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 9. 5. 2014

.....*Partschová*.....

Markéta Partschová

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Charakteristika úvěrových produktů	7
2.1 Základní pojmy.....	7
2.2 Členění úvěrů.....	13
2.2.1 Komerční úvěry	13
2.2.2 Spotřební úvěry	16
2.2.3 Alternativní způsoby financování	19
3 Nabídka studentských úvěrů ve vybraných zemích	22
3.1 Studentské úvěry v České republice	22
3.1.1 Česká spořitelna	23
3.1.2 Československá obchodní banka	24
3.1.3 Komerční banka	24
3.1.4 UniCredit Bank	25
3.2 Studentské úvěry ve Spojených státech amerických	27
3.2.1 Federální pomoc studentům (Federal student aid).....	28
3.2.1.1 Perkins Loans.....	28
3.2.1.2 Stafford Loan	29
3.2.1.3 Federal Parent Loan for Undergraduate Students (PLUS)	29
3.2.2 Bankovní úvěry	30
3.2.2.1 Wells Fargo & Company	30
3.3 Studentské úvěry ve Velké Británii	32
3.3.1 Státní úvěry	33
3.3.2 Bankovní úvěry	34
3.3.2.1 Hongkong and Shanghai Banking Corporation	35
3.3.2.2 Barclays	35
3.3.2.3 Lloyd Bank	36

4 Analýza vybraných studentských půjček	38
4.1 Vysvětlení metodiky	38
4.2 Vymezení vstupních dat	41
4.3 Srovnání dle vybrané metodologie	50
4.4 Shrnutí výsledků	58
5 Závěr.....	60
Seznam použité literatury.....	62
Seznam zkratk	66
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

Rozhodnutí, zda zavést školné na veřejných vysokých školách je důležité rozhodnutí vlády, které zasahuje mnoho studentů. Důvody jeho zavedení mohou být různorodé, od zvýšení zdrojů financování vysokých škol po snahu zvýšit motivaci mladých lidí ke studiu, zároveň však omezit zneužívání výhod, které jsou studentům poskytovány. Z tohoto důvodu by podle mnohých odborníků i laické veřejnosti mělo být zavedeno školné nebo poplatky pro studenty, kteří opakují ročník nebo výrazně zanedbávají docházku do školy. Oproti tomu nevýhodou školného je značná diskriminace studentů, kteří mají o studium zájem, ale nemají dobré finanční zázemí.

Školné existuje ve dvou variantách. První z nich je přímé školné, které student hradí každý rok během doby studia. Druhou možností je odložené školné, kdy je studentům umožněno platit školné až po ukončení studia, případně po dosažení určité stanovené výše příjmu.

Pokud student nemá vlastní příjmy a jeho rodina si nemůže dovolit ho finančně podpořit, lze prostředky na školné získat několika způsoby, a to zejména prostřednictvím kontokorentního úvěru, kreditních karet nebo studentských půjček. Ve státech, kde již bylo školné zavedeno často funguje systém státních půjček, který je doplněn o půjčky bankovní.

Cílem této bakalářské práce je srovnání studentských možností financování studia na vysoké škole, a to v České Republice, Spojených státech amerických a Velké Británii, přičemž analyzovány jsou bankovní půjčky i státní půjčky, pokud jsou v dané zemi zavedeny.

Práce bude rozdělena do pěti kapitol, přičemž první a poslední bude věnována úvodu a závěru. V druhé kapitole bude popsáno úročení úvěrů, způsoby sjednání a splácení úvěrů. Vysvětleny budou také další pojmy týkající se úvěrů. Následně bude uvedeno členění úvěrových produktů a úvěry budou charakterizovány.

V třetí kapitole bude vysvětlen vzdělávací systém ve všech analyzovaných zemích a budou popsány produkty, které v dané zemi nejčastěji slouží k úhradě studijních výdajů. Kromě studentských půjček budou vyličený také americké hypotéky, které bývají využity, pokud příjmy ze státních nebo bankovních půjček nejsou dostačující pro pokrytí všech studijních výdajů.

Čtvrtá kapitola bude věnována vysvětlení metodiky srovnávání. Objasněna bude teorie parity kupní síly a index HICP. Dále budou znázorněny mzdové podmínky v jednotlivých

zemích a vyčísleny výše školného v případě, že se student rozhodne studovat na prestižní univerzitě, se kterou je spojeno školné ve vyšší částce, nebo na univerzitě, která nabízí školné v částce nižší. Nakonec budou všechny vybrané úvěrové produkty porovnány, a to podle směnného kurzu a podle koeficientu HICP. V závěru práce budou výsledky zhodnoceny podle RPSN, měsíční splátky a podle absolutní částky, kterou student na úvěru přeplatí.

2 Charakteristika úvěrových produktů

Úvěrové produkty představují jednu z hlavních služeb, které banky nabízí. Staly se významným zdrojem financování, a to jak podnikatelských subjektů, tak občanů. V druhé kapitole této práce jsou vysvětleny nejdůležitější pojmy, které se úvěrů týkají a dále je uvedeno členění úvěrů a typy úvěrů, které jsou využívány a zároveň jsou uvedeny ostatní zdroje financování, jako je leasing, kreditní karty, faktoring nebo forthing.

2.1 Základní pojmy

Úvěr je zapůjčení peněžních prostředků na předem dohodnutou dobu a za dohodnutý úrok. Bývá poskytnut na základě úvěrové smlouvy, pokud obě strany, dlužník i věřitel¹, souhlasí se stanovenými podmínkami. Historie úvěrů sahá do období Babylónské říše (18. století př. n. l.), kdy Chamurapiho zákoník stanovil podmínky, týkající se půjčování peněz, případně obilí nebo jiných komodit. Úrok zde byl pevně stanoven jako 33 1/3 % v případě obilní půjčky a 20 %, byla-li půjčka peněžní. (Klíma, 1979, s. 211). Na první pohled je tedy vidět, že úvěry prošly výrazným zdokonalením.

V současné době mohou být poskytovány bankovními nebo nebankovními společnostmi. Členěny jsou dle několika kritérií, která budou uvedena v kapitole 2.2.

Úrok může být posuzován ze dvou pohledů: z pohledu věřitele to je odměna za dočasné pozbytí peněžních prostředků a za převzetí rizik, které s poskytováním peněz souvisí. Jedná se o riziko úvěrové, tj. riziko, že klient nesplatí poskytnutou částku (včetně úroků) ve stanoveném čase a riziko související s inflací, tj. riziko, že v době splacení budou mít peněžní prostředky nižší kupní sílu a nebude tedy možné si za tyto peníze pořídit statky a služby, které se za stejnou hodnotu daly pořídit v době zapůjčení peněz. (Radová a kol., 2009)

Z pohledu dlužníka je úrok cena za poskytnuté peněžní prostředky.

Úroková sazba (míra) zjednodušeně vyjadřuje, kolik procent klient za úvěr zaplatí více než je sjednaná částka. Rozlišujeme nominální a reálnou úrokovou sazbu, přičemž nominální

---

¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník přejmenovává věřitele na zapůjčitele a dlužníka na vydlužitele, přičemž i půjčky jsou podle nové terminologie nazývány výpůjčkami

úroková míra je sjednaná mezi věřitelem a dlužníkem a je jednou ze základních náležitostí úvěrové smlouvy. Může být stanovena ročně (p.a.), pololetně (p.s.), čtvrtletně (p.q.), měsíčně (p.m.) nebo denně (p.d.)². Reálná úroková míra je nominální míra očištěná o míru inflace.

Dále je úroková sazba dělená na fixní a variabilní. Fixní úroková sazba znamená, že se po určitou dobu (po dobu fixace) úroková sazba nemění. Po uplynutí doby fixace ji lze prodloužit nebo lze přejít na variabilní úrokovou sazbu. Výhodou fixní sazby je její neměnnost i tehdy, pokud rostou úrokové sazby na trhu a také možnost přesně si naplánovat splátkový kalendář. Nevýhodná situace pro klienta však nastává, pokud úrokové sazby na trhu klesají. Pro banky je fixní úroková sazba obvykle příznivější než variabilní sazba, jelikož si tak totiž mohou lépe naplánovat budoucí toky příjmů.

Variabilní úroková sazba je složena z referenční sazby a marže. Referenční sazbou může být PRIBOR³ (Prague InterBank Offered Rate), LIBOR⁴ (London InterBank Offered Rate) nebo EUROLIBOR⁵. Marže je stanovena konkrétní bankou, která poskytuje úvěr. Variabilní sazba se tedy mění dle vývoje úrokových sazeb na trhu, což může být pro klienta výhodné, pokud úrokové sazby klesají. V opačném případě se variabilní sazba nemusí vyplatit, lze však kdykoli přejít na fixní úrokovou sazbu. Jako nevýhoda může být považována nutnost sledovat vývoj sazeb na trhu a nestálost měsíční splátky. Variabilní sazba je obvykle využívána u úvěrů s delší dobou splatnosti.

Pomocí efektivní úrokové míry je umožněno porovnávat úrokové míry při různém úrokovacím období. Značí se obvykle i_e a počítá se podle následujícího vzorce:

$$i_e = \left(1 + \frac{i}{m}\right)^m - 1, \quad (2.1)$$

kde i je úroková míra a m úrokovací období.

Úrokovací období vyjadřuje dobu, na jejímž začátku nebo konci je nutno zaplatit úrok. Pokud jsou úroky placeny na začátku úrokovacího období, jedná se o předlhuční (anticipativní) úročení, jenž je typické u směnečných úvěrů. V těchto případech se úrok nazývá diskont a jeho částka se rovná rozdílu mezi nominální hodnotou úvěru a částkou, kterou klient obdrží.

---

² značení vyjadřuje postupně latinské výrazy per annum, per semestre, per quartale, per mensem a per diem.

³ PRIBOR vyjadřuje úrokovou sazbu, za kterou si půjčují banky navzájem na českém trhu

⁴ LIBOR představuje mezibankovní sazbu v Londýně

⁵ EUROLIBOR představuje úrokovou sazbu mezi bankami v rámci Evropy.

Úročení, kdy jsou úroky placeny na konci úrokovacího období, se nazývá polhůtní (dekurzivní). Bývá využíváno u většiny typů úvěrů.

Úrokovací doba vyjadřuje časový úsek, na který jsou peněžní prostředky zapůjčeny. Značí se obvykle písmenem t , je-li vyjádřena ve dnech, nebo n , pokud je vyjádřena v letech.

Úročení bývá nejčastěji jednoduché nebo složené, někdy je ale také využíváno smíšené úročení. Při jednoduchém úročení se úrok počítá pouze ze zapůjčené částky. Používá se, pokud je kapitál zapůjčen na dobu kratší než jeden rok. Úrok při jednoduchém úročení se počítá následovně:

$$\text{úrok} = K_0 \cdot i \cdot t, \quad (2.2)$$

kde K_0 představuje zapůjčený kapitál, i úrokovou sazbu a t dobu na kterou je částka zapůjčena.

Lze také dopočítat, kolik bude činit zapůjčená částka po připsání úroků, a to pomocí následujícího vztahu:

$$FV = K_0 \cdot (1 + i \cdot t), \quad (2.3)$$

kde FV ⁶ je budoucí hodnota úvěru v době splatnosti, K_0 je zapůjčený kapitál, i je úroková sazba a t doba, na kterou je částka zapůjčena.

Při předlhůtním úročení se budoucí hodnota úvěru vypočítá vztahem:

$$K_0 = FV \cdot (1 - d \cdot t), \quad (2.4)$$

přičemž K_0 je zapůjčená částka, FV budoucí hodnota úvěru v době splatnosti, d diskont a t doba, na kterou je částka poskytnuta.

Při složeném úročení se úročí zapůjčená částka i připisované úroky. Tento způsob úročení je výhodnější pro klienta, jestliže je kapitál zapůjčen na dobu delší než jeden rok.

Zapůjčená částka včetně připočtených úroků se zjistí dle následujícího vzorce:

---

⁶ z angl. Future Value

$$FV = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i^m}{m}\right)^{n \cdot m}, \quad (2.5)$$

kde FV je hodnota úvěru po připsání úroků, K_0 je zapůjčená částka, m značí frekvenci připisování úroků a n počet let, na který byla částka zapůjčena.

Smíšené úročení je kombinací jednoduchého a složeného úročení. Jednoduché úročení je využíváno, pokud část období, kdy je kapitál úročen neodpovídá celému úrokovacímu období. Složené úročení je použito v ostatních obdobích, které lze považovat za celé úrokovací období. Využívány jsou vzorce 2.3 a 2.5.

Způsoby splácení úvěru

Úrokové splátky se skládají z úroku a úmory, což je částka, která snižuje dluh. Nejčastější způsoby splácení úvěrů jsou následující:

- najednou v době splatnosti, což typické pro eskontní úvěr,
- konstantními splátkami,
- konstantními úmory,
- rostoucími anuitami.

Konstantní splátky jsou počítány podle vzorce:

$$a = D \cdot \frac{i}{1 - v^n}, \quad (2.6)$$

kde a je anuita⁷, D je počáteční hodnota úvěru, i je úroková míra, v je diskontní faktor a n počet let, za které bude úvěr splacen.

Pokud je úvěr splácen konstantními úmory, je využíván následující vztah:

$$\text{úmor} = \frac{D}{m}, \quad (2.7)$$

kde D je výše celkového dluhu a m počet úrokovacích období.

V případě splácení rostoucími anuitami se výše splátek v čase zvyšuje vždy o stejnou míru růstu podle následujícího vztahu:

---

⁷ pravidelná splátka ve stále stejné výši

$$a_1 = \frac{PV \cdot (1 - g)}{1 - \left(\frac{1 + g}{1 + i}\right)^n}, \quad (2.8)$$

kde a_1 je první splátka úvěru, PV^8 současná hodnota dluhu, g míra růstu, i úroková míra a n počet let splácení úvěru; výpočet všech následujících splátek je počítán následovně:

$$a_n = a_{n-1} \cdot g, \quad (2.9)$$

kde a_n je splátka úvěru, a_{n-1} je splátka úvěru v předcházejícím období a g míra růstu splátek.

Při počítání úroků se mohou využívat různé **standardy**. Nejčastěji používanými jsou:

- ACT/360, označovaný jako francouzský nebo také mezinárodní, který počítá se skutečností, že rok má 360 dní, přičemž jednotlivé dny mají tolik dní, kolik je uvedeno v kalendáři;
- ACT/365, nazývaný jako anglický standard a lišící se od předchozího v předpokladu, že rok má 365 dní;
- 30E/360, známý jako německý nebo obchodní standard, podle kterého má rok 360 dní a každý měsíc 30 dní.

Lze říci, že výše úroků bude při použití standardu ACT/360 vyšší než při výpočtu pomocí standardu ACT/365. Srovnání výše úroku dle standardu ACT/360 a 30E/360 ale není jednoznačné, jelikož se odvíjí na délce období, po kterou je vklad úročen. Pokud je toto období krátké, je úrok vyšší při standardu 30E/360.

Roční procentní sazba nákladů (RPSN) vyjadřuje, jak drahý je úvěr. Je to tedy procento ze stanovené výše úvěru, které klient přeplatí. Kromě úroků jsou do RPSN započítávány poplatky za poskytnutí úvěru, poplatky za správu úvěru, za převody finančních prostředků, pojištění schopnosti splácet úvěr a podobně. Dále má na RPSN vliv i výše úvěru a způsob jeho splácení. Vypočte se podle vzorce⁹:

---

⁸ z angl. Present Value

⁹ Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru

$$K_0 = \sum \frac{\text{splátky} + \text{poplatky}}{(1+r)^t}, \quad (2.10)$$

kde K_0 je zapůjčený kapitál, r je výše RPSN, kterou chceme spočítat a t doba, na kterou je kapitál zapůjčen.

Při dlouhé době splatnosti je však složité RPSN spočítat dle uvedeného vzorce, proto může být využita funkce Míra výnosnosti, kterou nabízí Microsoft Excel, kdy parametry do funkce jsou souhrny splátek a poplatků v jednotlivých úrokovacích obdobích nebo finanční kalkulačky, sestavené například Českou obchodní inspekcí.

Smlouvou o úvěru se banka zavazuje, že poskytne úvěr klientovi, a klient se zavazuje úvěr splatit včetně úroků. Ve smlouvě o úvěru tedy musí být stanovené zejména:

- označení smluvních stran,
- výše úvěru a měna, v níž je poskytován,
- úroková sazba a způsob úročení,
- doba, na kterou je úvěr poskytnut
- způsob splácení úvěru,
- účel úvěru, pokud se jedná o účelový úvěr,
- zajištění úvěru,
- smluvní pokuty, pro případ porušení podmínek smlouvy.

Bonita klienta vyjadřuje klientovu schopnost daný úvěr splatit, tedy úvěrovou způsobilost neboli důvěryhodnost. Věřitel by měl mít jistotu, že mu dlužná částka bude vrácena, o čemž se přesvědčuje prostřednictvím žádosti o úvěr a z informací bankovních registrů. Obvykle je také nutné do žádosti o úvěr uvést účel použití úvěru. Pokud klient není vyhodnocen jako důvěryhodný, je často vyžadován spolužadatel.

U fyzických osob je přezkoumávána zejména výše a stabilita měsíčního platu a dále délka pracovního poměru a pohyb příjmů a výdajů na bankovním účtu. Příznivou okolností pro vyhodnocení bonity je majetek žadatele, zejména domy nebo pozemky. Naopak negativními faktory jsou dluhy u jiných společností (úvěry, leasing, kreditní karty) nebo časté změny trvalého bydliště, platí totiž, že čím déle žadatel bydlí na stejné adrese, tím je jeho osobní situace stabilnější. Banky si informace poskytnuté klientem ověřují, zamlčení důležitých faktů je tedy další nepříznivá okolnost.

U právnických osob se posuzuje, zda je management společnosti dostatečně důvěryhodný, jaká je hospodářská a finanční situace podniku dle finančních ukazatelů a situace daného odvětví jako celku. Největší váhu při rozhodnutí, zda subjektu bude poskytnut úvěr, má většinou finanční situace podniku.

2.2 Členění úvěrů

Úvěry se člení dle doby splatnosti na krátkodobé s dobou splatností kratší než 1 rok, střednědobé, jejichž doba splatnosti je v rozmezí 1 - 5 let a dlouhodobé, které jsou poskytnuty na dobu delší než 5 let. Podle žadatele se dělí na úvěry poskytnuté právnickým osobám neboli komerční úvěry a úvěry poskytnuté fyzickým osobám, které se nazývají spotřební úvěry. V neposlední řadě se úvěry také člení dle věřitele na bankovní, které jsou poskytovány bankami, a obchodní, které poskytuje dodavatel odběrateli. Úvěry mohou být peněžní, pokud věřitel dlužníkovi poskytuje peněžní prostředky, nebo závazkové, poskytuje-li věřitel pouze své jméno, jímž se zaručuje za splácení úvěru, v případě že dlužník přestane úvěr splácet.

Další část této kapitoly se bude zabývat členěním úvěrů dle žadatele.

2.2.1 Komerční úvěry

Komerční úvěry jsou poskytovány právnickým osobám na financování jejich podnikatelských aktivit nebo investičních záměrů.

Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je určen primárně pro právnické osoby, může být však využit i fyzickými osobami. Slouží k vyrovnání dočasného nedostatku finančních prostředků v obdobích, kdy jsou výdaje vyšší než příjmy. Doba splatnosti je minimálně 1 den a maximálně 1 rok. Je podmíněný založením bankovního účtu u kterékoli banky a písemným stanovením výše debetu neboli sumy, kterou může klient z účtu přečerpat. Výhodou je, že po sepsání smlouvy může klient čerpat prostředky kdykoli podle potřeby¹⁰. Náležitostí smlouvy je zejména stanovení úvěrového rámce, výše úrokové sazby a způsob úročení, doba splatnosti, může být požadováno i zajištění.

---

¹⁰ do výše dohodnutého úvěrového rámce

Úvěr začíná být čerpán, jakmile klient překročí svůj zůstatek na účtu. Kontokorent nicméně nemusí získat všichni žadatelé, je potřeba mít dostatečné příjmy, aby měla banka relativní jistotu, že žadatel bude schopen zapůjčené prostředky dorovnat. Některé banky stanovují minimální výši příjmu, od které může být kontokorentní úvěr poskytnut, jiné banky schvalují kontokorentní úvěr jen těm žadatelům, kteří mají u nich vedený účet již nějakou dobu. Mají tak přehled o průměrných měsíčních příjmech a výdajích, a proto klient nemusí bance své příjmy dokládat.

Nevýhodou tohoto úvěru jsou vyšší úrokové sazby než u jiných typů úvěrů. Většinou jsou také účtovány poplatky za vedení kontokorentního účtu a některé banky si účtují i tzv. pohotovostní provizi bez ohledu na to, zda klient úvěr čerpal nebo ne.

Eskontní úvěr

Eskontní úvěr (a jemu podobné typy úvěrů) je využíván pouze právnickými osobami a je považován za krátkodobý úvěr. Základním principem tohoto úvěru je odkoupení směnky bankou před dobou její splatnosti. Směnka v těchto případech slouží jako platební nástroj mezi dodavatelem a odběratelem, kdy odběratel dluží částku uvedenou na směnce dodavateli. Potřebuje-li dodavatel získat směnečnou částku před dobou splatnosti směnky, nabídne ji bance k odkupu a odběrateli od okamžiku schválení odkupu (poskytnutí úvěru) vzniká závazek vůči bance, zatímco závazek vůči dodavateli zaniká. Banka akceptuje pouze směnky od klientů s vysokou bonitou.

Výnos z eskontního úvěru, který bance vzniká, se nazývá diskont. Jeho výše je stanovena dle následujícího vzorce:

$$diskont = \frac{NH \cdot t \cdot d}{100 \cdot \frac{k}{360}} \quad (2.11)$$

kde NH je nominální hodnota směnky, t počet dní zbývajících do splatnosti směnky, d diskontní sazba v % a k počet dní v roce.

Banka také může požadovat úvěrovou provizi a další poplatky související se sjednáním úvěru (výše je určena dle platného sazebníku banky).

Pokud dlužník neuhradí svůj závazek v době splatnosti bance, přechází povinnost splatit úvěr na dodavatele. Další nevýhodou jsou náklady spojené s úvěrem, příjemce úvěru tedy

obdrží nižší částku oproti směnečné částce. Výhodou však je relativně rychlý způsob vyřízení úvěru, nízká úroková sazba a možnost získat úvěr bez ručení.

Negociační úvěr

Negociační úvěr je obdobou eskontního úvěru, používá se však pouze v mezinárodním obchodě. Odběratel zajišťuje odkup směnky bankou ještě před dodáním zboží, banka o téhle skutečnosti informuje dodavatele, jemuž bude směnka proplacena. Banka si opět za vyřízení úvěru strhává diskont. Banka, která odkupuje směnku se nazývá negociační banka.

Akceptační úvěr

Akceptační úvěr je také určitými znaky podobný směnečnému úvěru. V tomhle případě však banka klientovi neposkytuje peněžní prostředky, nýbrž pouze své jméno. Prostřednictvím směnky, kterou akceptuje, se zavazuje za dluh svého klienta, je tedy poskytován pouze klientům s vysokou bonitou, u nichž si je banka jista, že dostojí svým závazkům. Banka se stává hlavním dlužníkem.

Směnka akceptovaná bankou je velmi důvěryhodná pro věřitele, nevýhodou ale může být vysoká akceptační provize a další náklady spojené s akceptací.

Ramboursní úvěr

Ramboursní úvěr je podobný akceptačnímu úvěru, je ale využíván v mezinárodním obchodě. Směnka, na základě které je úvěr poskytnut, je akceptována přes ramboursní banku. O ramboursní úvěr žádá vždy dovozce. Může být čerpán jednorázově, opakovaně nebo může být kombinovaný s eskontem.

Ručitelský (avalský) úvěr

Ručitelský úvěr patří také mezi závazkové úvěry, banka klientovi neposkytuje peněžní prostředky. Svou charakteristikou je podobný akceptačnímu úvěru, s rozdílem, že banka se nestává hlavním dlužníkem, pouze ručí za splacení úvěru v případě, že hlavní dlužník nedostojí svým závazkům. Za ručení požaduje provizi, jejíž výše je stanovena dle rizika, které banka podstupuje.

Lombardní úvěr

Lombardní úvěry jsou členěny na pravý a nepravý lombard. Pravé lombardní úvěry jsou zajištěny movitou věcí, jenž obvykle neztrácí svou hodnotu v čase, což jsou nejčastěji drahé kovy, zlato, šperky, umělecké sbírky nebo pohledávky¹¹. Zástavou také můžou být směnky nebo dluhopisy, musí však být vydány bonitní společností. Za nepravý lombardní úvěr je považován kontokorentní úvěr, jelikož také bývá zaručen zástavou.

Velikost úvěru se odvíjí od hodnoty zastavené věci, obvykle dvě třetiny její hodnoty, avšak může se jednat i o 100 procentní výši zastavěné věci. Poskytnutá částka má předem pevně stanovenou dobu splatnosti.

Příjemci lombardních úvěrů jsou nejčastěji komerční banky, které jej používají pro financování krátkodobého nedostatku peněžních prostředků. Lombardní úvěr může být poskytnut i fyzickým osobám, tato možnost je však méně využívána ve srovnání s jinými typy úvěrů. Doba splatnosti je maximálně 5 let.

Syndikovaný úvěr

Syndikovaný úvěr může být i krátkodobý, nejrozšířenější je však v dlouhodobé formě, a to až do doby splatnosti 25 let. Zapůjčená částka se může pohybovat v rozmezí 20 mil. USD – 30 mld. USD. Vzhledem k tomu, že jde o velmi vysoké částky, je nutné diversifikovat riziko, a to tím, že úvěr poskytuje více subjektů, tzv. syndikát. Minimálně jeden subjekt syndikátu musí být banka, dalšími subjekty mohou být investiční společnosti. Jeden subjekt je nazýván aranžér, má vedoucí postavení a úvěr řídí.

Úročení tohoto úvěru je většinou variabilní. Bývá používán pro velké investiční projekty, jako jsou například letiště nebo kanál La Manche.

2.2.2 Spotřební úvěry

Spotřební úvěry jsou poskytovány fyzickým osobám a slouží k pořízení spotřebního zboží nebo k úhradě nadměrných výdajů (spotřebitelský úvěr), k financování studia (studentské půjčky) nebo k financování bytových potřeb (úvěr ze stavebního spoření, hypoteční úvěr). Lze říci, že obvykle jsou účelové, výjimku však tvoří americká hypotéka, kterou lze použít k jakýmkoli účelům.

---

¹¹ Banka si v tomto případě buď vybere pouze pohledávky nejsolventnějšího dlužníka nebo se zástavou můžou stát veškeré pohledávky společnosti.

Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelský úvěr je určen pouze pro fyzické osoby k financování nepodnikatelských aktivit. Zároveň nemůže být použit ani na nákup domu či bytu. Doba splatnosti se pohybuje zpravidla v rozmezí 1 - 10 let.

Může být účelový (poskytnut na spotřební zboží, dovolenou, školné apod.) nebo neúčelový. Dále se člení dle čerpání na jednorázové čerpání nebo revolvingové, kdy splácení probíhá prostřednictvím úvěrové karty a nejsou sjednány předem splátky. Poskytován je buď bankou (přímo poskytované) nebo nebankovními společnostmi (nepřímo poskytované). V případě, že úvěr je poskytnut některou z nebankovních společností, je vždy účelový a je uzavřený smlouvou o vázaném spotřebitelském úvěru. Zboží nebo služba, na které je úvěr poskytován, je ve smlouvě přesně vymezeno.

Spotřebitelské úvěry mohou být bankou poskytnuty tehdy, pokud je na základě informací získaných od spotřebitele, případně z bankovních registrů nebo jiných informací, vyhodnoceno, že spotřebitel bude schopen daný úvěr splatit. Nebankovní společnosti poskytují úvěry i tehdy, je-li klient bankou vyhodnocen jako nedůvěryhodný, úrokové sazby jsou proto vysoké. Někdy mohou být podmínky nepřiměřené (např. příliš vysoká zástava vzhledem k výši úvěru).

Banky mají u spotřebitelských úvěrů často také stanoveny výše ročních poplatků za správu úvěru, poplatky za vyřízení úvěru nebo poplatky za předčasné splacení úvěru (věřiteli v případě předčasného splacení úvěru vznikají náklady ve výši ušlých úroků).

Americká hypotéka

Americká hypotéka je druh spotřebitelského úvěru, nemá však stanovený účel, na který mohou být zapůjčené peněžní prostředky použity. Účelem tak může být například financování studia nebo podnikatelských aktivit. Lze najít také podobnost s hypotečním úvěrem, jelikož nabízí dlouhou dobu splatnosti, musí být však splacen dříve než žadatel dosáhne věku 70 let. Nutné je zajištění úvěru nemovitostí, není však omezeno právo zastavenou nemovitost prodat. Výše úvěru závisí zejména na hodnotě zástavy.¹² Na rozdíl od klasického hypotečního úvěru, úroky z americké hypotéky nejsou daňově uznatelné.

---

¹² Od hodnoty majetku se vždy odečítá výše nesplacené hypotéky, kterou je tento majetek zatížen.

Studentské půjčky

Školné je v České Republice zavedeno pouze na soukromých vysokých školách, přesto jsou bankami poskytovány studentské půjčky, které mohou být použity na úhradu školného nebo výdajů za ubytování, stravování, učebnice apod.. Banky obvykle nabízí možnost odložení splátek, což znamená, že během doby studia je nutné splácet pouze úroky, ale splátky je možné začít platit až po ukončení studia.

Žadatel o úvěr nemusí mít nutně vlastní příjmy, je však vyžadováno stanovit ručitele úvěru. Úroky jsou nižší než u ostatních typů úvěrů a doba splatnosti je 1 -10 let. Obvykle jsou stanoveny poplatky za vedení a správu úvěru.

V České republice jsou poskytovatelem studentských půjček banky, v zahraničí je ale běžné, že studenti získávají pomoc také od státu nebo charitativních a nadačních organizací.

Úvěr ze stavebního spoření

Pro získání úvěru ze stavebního spoření je nutné mít uzavřenou smlouvu o stavebním spoření s některou stavební spořitelnou,¹³ čímž se fyzická osoba stává účastníkem stavebního spoření a zavazuje se u této instituce spořit sjednanou částku. Po naspoření částky má účastník právo na úvěr ze stavebního spoření, který nabízí nižší úrokové sazby než ostatní spotřební úvěry. Poskytuje se účastníkům, kteří spořili alespoň 2 roky, přičemž naspořili minimálně 40 % z konečné spořicí částky. I v tomto případě se však posuzuje bonita klienta.

Úvěr lze použít pouze na financování potřeb souvisejících s bydlením. Účastníkům, kteří nesplnili podmínky uvedené v předcházejícím odstavci, může být poskytnut tzv. překlenovací úvěr, jeho cena je ale vyšší.

Hypoteční úvěr

Také hypoteční úvěr je využíván pro financování bydlení, a to jak pro výstavbu nebo koupi nemovitosti, tak pro opravy a rekonstrukce. Vždy je spojený se zástavou nemovité věci, ať už dokončené nebo rozestavěné. Může být poskytnut fyzickým i právnickým osobám. Umožňuje rozložení splátek do dlouhého časového období. Při poskytnutí úvěru ale velkou roli hraje bonita klienta.

---

¹³ Stavební spořitelna je banka, která získala povolení provozovat stavební spoření.

2.2.3 Alternativní způsoby financování

Kromě úvěrů lze na financování potřeb využít i zdroje, které nejsou poskytovány bankami. Jedná se zejména o leasing, který může být krátkodobý i dlouhodobý, kreditní karty, factoring, jenž je krátkodobou službou, a forfaiting, řadící se mezi dlouhodobé zdroje financování.

Leasing

Leasing představuje třístranný právní akt, ve kterém vystupuje dodavatel, pronajímatel a nájemce, kdy pronajímatel nakoupí určitou movitou věc od dodavatele a následně tuto věc poskytuje za úplatu nájemci. Rozlišují se dva základní typy leasingu, a to operativní a finanční. Rozdíly mezi nimi jsou uvedeny v Tab. 2.1.

Tab. 2.1: Porovnání operativního a finančního leasingu

Parametr	Operativní leasing	Finanční leasing
Doba trvání leasingu	krátkodobá	dlouhodobá
Ekonomická životnost majetku	Doba trvání leasingu je kratší než ekonomická životnost leasingu	Doba trvání leasingu kryje ekonomickou životnost majetku
Odkup majetku	Nájemce nemá právo na odkup pronajímané věci	Nájemce má právo na odkup po skončení leasingové smlouvy
Rizika a výnosy související s majetkem	Pronajímatel nepřenáší rizika ani výnosy na nájemce	Pronajímatel může přenášet rizika a výnosy na nájemce
Osoba provádějící opravy majetku	Pronajímatel	Nájemce
Cíl leasingu	Dočasné používání majetku, kdy není účelné ho kupovat	Pořízení majetku formou splátek

Výhodou leasingu je možnost využívání věci bez jednorázového vynaložení velkých peněžních prostředků a daňová uznatelnost splátek¹⁴ (splátky z úvěru daňově uznatelné nejsou).

¹⁴ Splátka leasingu je daňově uznatelná, pokud je doba pronajímání věci delší než 20% předepsané doby odepisování, kupní cena je nižší než zůstatková cena při rovnoměrném odepisování a podnik si po ukončení leasingové smlouvy s následnou koupí zařadil pronajímanou věc do obchodního majetku.

Nevýhodou může být vyšší cena, která se skládá z postupných splátek pořizovací ceny majetku, leasingové marže pronajímatele a z ostatních nákladů, které souvisí s pronajímaným majetkem (např. úroky z úvěru placené pronajímatelem, pokud koupil majetek od dodavatele na úvěr nebo poplatky za vedení úvěrového účtu).

Kreditní karty

Kreditní karty umožňují provádět platby i v případě, že klient nemá dostatek finančních zdrojů na bankovním účtu, výhodnější jsou přitom bezhotovostní platby, jelikož hotovostní platby, jako jsou výběry z bankomatu nebo cashback jsou spojeny s vysokými poplatky.

Vypůjčené prostředky, které jsou zatíženy úrokem je nutno splatit, existuje však bezúročné období, kdy banka po klientovi úroky nevyžaduje. Toto období činí obvykle 40 až 55 dní, nevztahuje se však na hotovostní platby. Další výhodou kreditních karet jsou služby, které mohou banky vlastníkům karet poskytovat, a to například cestovní pojištění, pojištění schopnosti splácet nebo slevy v obchodních řetězcích, které s danou bankou spolupracují.

Oproti tomu debetní kartu nelze přecerpat do minusu, slouží pouze jako platební prostředek, který je vydáván k bankovnímu účtu.

Faktoring

Faktoring představuje odkup krátkodobých pohledávek s dobou splatnosti maximálně 180 dní faktoringovou společností (bankou), čímž podnik okamžitě získává peněžní prostředky a nemusí čekat na platbu odběratele. Někdy také může faktoringová společnost vést účetnictví týkající se dohodnutých pohledávek, přijímat platby od dovozce nebo obstarat celní projednání zboží. V tom případě plní funkci administrativně-inkasní.

Pokud faktoringová společnost přebírá riziko nesplacení pohledávek, plní navíc funkci zajišťovací. Tento druh faktoringu se nazývá bezregresní. Druhý typ faktoringu se jmenuje regresní. Při tomhle typu faktoringová společnost na sebe rizika nepřebírá, pokud pohledávka nebude uhrazena, je předána zpět dodavateli. Také může být stanoven poměr, v jakém se případné nezaplacené pohledávky rozdělí mezi podnik a faktoringovou společnost.

Výhody factoringu spočívají především v zpřesnění cash-flow díky okamžitému získání peněžních prostředků, možnosti nabídnout odběratelům delší dobu splatnosti pohledávek a možnosti přenést na factoringovou společnost upomínání a vymáhání pohledávek. Při factoringu je navíc prozkoumána bonita odběratelů.

Nevýhodou je, že si factoringová společnost strhává úrok za dny mezi uhrazením zálohy a konečné částky odběratelem, faktoringovou provizi ze převzetí úvěrového rizika¹⁵ a činnosti související s vyřízením faktoringu a factoringový poplatek, který si účtuje za administrativní činnosti.

Fortfaiting

Fortfaiting funguje na podobném principu jako factoring, jen se jedná o odkup středně až dlouhodobých pohledávek. Jejich doba splatnosti musí být delší než 90 dní, maximální doba splatnosti je stanovena na 8 let. Často bývají forfaitovány pohledávky zahraničních odběratelů. Pohledávky mohou znít na vysoké částky, je tedy třeba, aby byly zajištěny bankou nebo jinou formou záruky (avalovanou směnkou, dokumentárním akreditivem). Forfaiting je založen na diskontní bázi. Riziko nesplacení pohledávky zůstává na subjektu, který ji prodává.

Cenou forfaitingu je zejména úrok, jehož výše se odvíjí od úrokových sazeb PRIBOR nebo LIBOR. Dalším nákladem pro klienta je takzvaná hrubá marže, která zahrnuje rizikovou prémii a čistou marži. Riziková premie zohledňuje jak bonitu odběratele, tak bonitu země, v níž má dlužník sídlo/bydliště, důležitá je také forma zajištění. V čisté marži jsou započítány náklady, které s forfaitingem souvisí (např. personální náklady) a zisk z odkupu pohledávek. Další součástí ceny mohou být také provize, a to závazková, zpracovatelská, případně opční provize.

---

¹⁵ Týká se pouze bezregresního faktoringu a její výše závisí především na bonitě odběratele.

3 Nabídka studentských úvěrů ve vybraných zemích

V třetí kapitole budou popsány možnosti, které jsou nabízeny studentům na úhradu studijních potřeb v České Republice, ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii. Zejména se jedná o studentské půjčky určené na financování školného a výdajů souvisejících se studiem nebo kontokorentní úvěr a kreditní karty, které mohou být výhodnější v případech, kdy si student potřebuje půjčit peníze pouze krátkodobě. Také může být využita americká hypotéka, pokud je nalezena vhodná zástava.

Nejprve bude popsán školský systém v každém ze tří zmíněných států, následně bude zdůvodněno, které úvěry, případně jiné produkty byly ke srovnání vybrány a podmínky těchto produktů budou jednotlivě uvedeny.

3.1 Studentské úvěry v České republice

Na českém území je od roku 1974 zřízena povinná školní docházka,¹⁶ původně byla stanovena na 6 let, v současné době je uzákoněna na 9 let. Poté mládež navštěvuje gymnázium, střední odbornou školu nebo střední odborné učiliště, přičemž po složení maturitní zkoušky lze pokračovat ve studiu na vysoké škole, vyšší odborné škole, případně lze navštěvovat jednoletou pomaturitní jazykovou školu nebo nultý (přípravný) ročník univerzity.

Vysoké školy jsou v České republice veřejné nebo soukromé, pouze dvě univerzity jsou státní (Policejní akademie České republiky v Praze a Univerzita obrany). Na soukromých vysokých školách je vyžadováno placení školného, jehož maximální výše není stanovena. Obvykle se pohybuje mezi 10 – 30 000 Kč¹⁷ za semestr v bakalářském stupni studia, na prestižních školách může být však až 90 000 Kč.¹⁸ Školné za magisterské studium může být ve stejné výši jako u bakalářského studia nebo o několik tisíc vyšší. O zavedení školného na českých veřejných vysokých školách se již mluví několik let, zavedeno však dosud nebylo.

V některých zahraničních státech jsou studentům poskytovány půjčky jak bankami, tak státem nebo neziskovými organizacemi, v České Republice však studenti, kteří nemají dostatečné vlastní úspory a nejsou podporováni rodinou, mohou získat úvěr pouze od bankovních, případně nebankovních společností. V případě nebankovních společností je ale

---

¹⁶ od dob vlády Marie Terezie

¹⁷ Vysoké školy [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.vysokeskoly.com/prehled-skolneho/>

¹⁸ Architectural institute in Prague

nutné dávat velký pozor na sjednané podmínky, můžou být totiž značně nevýhodné pro klienty.

Pro srovnání studentských půjček byly vybrány největší banky v České Republice, konkrétně to jsou Česká spořitelna a.s., Československá obchodní banka, a.s., Komerční banka, a.s. a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.

3.1.1 Česká spořitelna¹⁹

Česká spořitelna je banka s dlouhou historií, datující se k roku 1825, kdy její předchůdce (Spořitelna česká) zahájila svou činnost. V roce 2000 ČS navázala partnerství se skupinou Erste Group, jenž je jedna z nejvýznamnějších finančních skupin ve střední a východní Evropě. Samotná Česká spořitelna má na území České republiky 651 poboček a v součtu více než pět miliónů klientů.

ČS studentům poskytuje kontokorentní úvěr. Využít jej mohou i studenti středních škol, podmínkou je však studium v prezenční formě a věk studenta nad 18 let. Přecherpat lze až 5 tisíc Kč. Vysokoškolští studenti zapsaní do prvního ročníku prezenčního studia (Vysoká škola, Vyšší odborná škola) mají stanovený úvěrový limit 10 tisíc Kč a studenti vyšších ročníků (2. ročník a výše) mohou čerpat kontokorent až do výše 25 tisíc Kč aniž by museli prokazovat účel použití úvěru. Úroková sazba úvěru je 18,9 % p.a. a poplatek za vedení úvěrového účtu činí 29 Kč za měsíc. V případě porušení smluvních podmínek poplatky za správu vyjde na 300 Kč měsíčně.

V nabídce ČS pro studenty je dále zařazena Půjčka pro studenty vysokých škol. Jeho výše může být 20 – 300 tis. Kč při pevné úrokové sazbě 8,9 %, poplatek za správu úvěru činí 59 Kč za měsíc. Doba splatnosti je nejméně jeden rok, nejvýše však deset let. Během studia může student splácet sníženou splátku. Do výše úvěru 100 tis. Kč není vyžadován spoludlužník, pokud má student vlastní dostačující příjem. Úvěry nad 100 tis. Kč jsou poskytovány pouze se zárukou spoludlužníka, bez ohledu na to, zda má student vlastní příjmy nebo nikoli. Výjimka je udělena pouze studentům v kombinované formě a při studiu MBA, pokud mají dostačující příjmy. Podmínkou pro zřízení půjčky je věk žadatele v rozmezí 18 - 30 let, trvalé bydliště na území České republiky a doložené potvrzení o studiu.

---

¹⁹ ČESKÁ SPOŘITELNA. [online]. [cit. 2013-12-14]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance-d00013163>

3.1.2 Československá obchodní banka²⁰

Československá obchodní banka vznikla v roce 1964, jejím zakladatelem byl stát. V roce 1999 byla privatizována a jejím vlastníkem se stala belgická společnost KBC Bank NV se sídlem v Bruselu. Od roku 2007 je KBC Bank jediným akcionářem ČSOB. ČSOB má 249 poboček na českém bankovním trhu a přes tři milióny klientů.

Po založení ČSOB studentského konta je k dispozici přecherpání účtu do výše 20 tis. Kč. Splatnost přecherpání je do 1 roku, přičemž po splacení úvěru se výše úvěrového limitu opět obnoví. Úroková sazba je ve výši 17,9 % p.a. RPSN činí 19,4 %. O tento typ kontokorentního úvěru mohou žádat studenti denního studia VŠ nebo VOŠ a absolventi VŠ nebo VOŠ, pokud od dokončení studia neuplynula doba delší než 1 rok.

ČSOB nemá ve své nabídce zahrnutý speciální úvěry pro studenty, nabízí ale ČSOB Půjčku na cokoliv, kdy není nutné oznámit bance, pro jaký účel bude úvěr použit. Roční úroková sazba je ve výši od 8,9 %. Půjčit si lze 20 – 600 tis. Kč a doba splácení je určena na 1 – 7 let. Půjčka je splácena měsíčně, není dovoleno odložení splátek. K žádosti o půjčku je nutno doložit příjmy žadatele, případně příjmy spolužadatelů nebo ručitelů. Další podmínkou je zřízení ČSOB Konta nebo ČSOB Aktivní konta. Poplatek za zřízení úvěru činí 1 % z výše úvěru, dále je třeba platit poplatek za správu úvěru ve výši 59 Kč měsíčně a 6 Kč měsíčně za inkaso splátky.

3.1.3 Komerční banka²¹

Komerční banka působí v České republice od roku 1990, byla založena státem. Od roku 2001 je součástí skupiny Sociétés Générales, sídlící v Paříži. V současnosti Sociétés Générales vlastní 60 % podíl Komerční banky. Ke Komerční bance se hlásí přibližně 1,6 miliónů klientů. KB má 399 poboček.

KB nabízí úvěr Gaudeamus, který je určen speciálně studentům. Lze jej využít na různé účely kromě podnikatelských aktivit.²² Výše úvěru se pohybuje v rozmezí od 20 – 600 tis. Kč a doba splácení nesmí přesáhnout 10 let, přičemž je možné během studia splácet pouze úroky. V případě využití odloženého splácení může být výše úvěru maximálně 150 tis. Kč. KB také nabízí možnost splatit úvěr jednorázově, a to bez jakýchkoli sankcí. Pokud student nemá

---

²⁰ ČSOB. [online]. [cit. 2013-12-14]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Stranky/default.aspx>

²¹ KOMERČNÍ BANKA. [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/>

²² Studenti středních škol však úvěr musí použít na potřeby přímo související se studiem.

žádné příjmy, je nutné zajištění úvěru, a to buď zaručením třetí osoby, vkladem na účet u KB nebo stavebním spořením u Modré pyramidy stavební spořitelny. Poplatek zavedení úvěrového účtu je 50 Kč a úroková sazba činí přibližně 10 %.

Maximální výše kontokorentního úvěru pro studenty je odstupňována v závislosti na typu a ročníku studia. Studenti středních škol mohou přecerpat 5 tis. Kč, v 1. ročníku VŠ nebo VOŠ se limit zvyšuje na 10 tis. Kč a v dalších ročnících se navyšuje o dalších 10 tis. Kč. Podmínkou přitom je věk žadatele alespoň 18 let, doložení potvrzení o studiu a založení studentského konta G2, G2.2 nebo Gaudeamus. Během úrokovacího období, které činí 30 nebo 180 dní, je nutné, aby byl alespoň jedenkrát dosažen kladný nebo nulový zůstatek běžného účtu. Debetní stav běžného účtu lze kombinovat s využíváním kreditní karty od KB, celkový dluh vůči KB však nesmí přesáhnout 20 tis. Kč. Úroková sazba činí 12 % p.a.

KB dále nabízí účelové úvěry pro studenty, a to úvěr na notebook Apple nebo úvěr na jakoukoli výpočetní techniku firem Comfor, iSetos, Qstore, iWorld nebo iTouch. V obou případech je maximální výše úvěru 50 tis. Kč, není požadováno zajištění ani dokládání příjmů. Využít jej mohou všichni studenti vysokých škol. Úvěry jsou bez poplatků a úroková sazba je 11,9 %. Splácení lze rozvrhnout do 30 nebo 60 splátek, dle preferencí studenta.

3.1.4 UniCredit Bank²³

UniCredit Bank působí pod tímto názvem teprve od roku 2007, byla však založena v roce 1996 jako Vereinsbank a.s, poté svůj název změnila ještě dvakrát. UniCredit Bank vznikla sloučením HVB Bank a Živnostenské banky, které tímto sloučením zanikly. V prosinci roku 2013 začala UniCredit Bank působit opět pod novým názvem, a to UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Je vlastněna bankou UniCredit Bank Austria se sídlem ve Vídni. Eviduje 103 poboček.

UniCredit Bank poskytuje studentské půjčky do výše 150 tis. Kč studentům v prezenční formě studia, a to jak studentům vysokých a vyšších odborných škol, tak také studentům jazykových škol. Minimální výše úvěru je 50 tis. Kč. Doba splácení je stanovena na 1-10 let, přičemž v průběhu čerpání úvěru je možné platit pouze úroky, zatímco samotné splácení úvěru lze odložit až po ukončení studia. Podmínkou pro získání úvěru je věk žadatele v rozmezí 18 – 30 let. Poplatek za vedení úvěru činí 50 Kč měsíčně.

---

²³ UNICREDIT BANK. [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/>

Kontokorentní úvěr pro studenty lze získat ve výši od 5 – 25 tis. Kč, podmínkou je založení Cool konta PRO MLADÉ. Tento účet si mohou zřídit mladí lidé od 15 – 26 let, aniž by bylo potřeba doložit potvrzení o studiu.

Srovnání produktů pro studenty v rámci České republiky

Studentské půjčky, které jsou nabízeny výše uvedenými českými bankami jsou srovnány v Tab. 3.1.

Tab. 3.1: Nabídka studentských úvěrů v České republice

Banka	Název úvěru	Doba splatnosti	Výše úvěru	Úrok. sazba	Poznámka
ČS	Hotovostní úvěr	1 – 10 let	20 – 300 tis. Kč	8,9 %	Nad 100 tis. Kč je vyžadován spoludlužník
ČSOB	ČSOB půjčka na cokoliv	1 – 7 let	20 – 600 tis. Kč	Od 8,9 %	Neúčelový úvěr, měsíční splácení
KB	Gaudeamus	Maximálně 10 let	20 – 600 tis. Kč	10 %	Neúčelový úvěr
UCB	Studentská půjčka	1 – 10 let	50 – 150 tis. Kč	9,9 %	

Zdroj: Vybrané banky

Banky často nabízí studentům jiné podmínky ohledně kontokorentních úvěrů, než jaké nabízí pracujícím občanům. V Tab. 3.2 je uveden jejich přehled.

Tab. 3.2: Nabídka kontokorentních úvěrů pro studenty

Název	Výše úvěru	Úroková sazba	Poznámka
ČS	Maximálně 25 tis. Kč	18,9 %	Studenti 1. ročníků - maximálně 10 tis. Kč, studenti SŠ 5 tis. Kč
ČSOB	Maximálně 20 tis. Kč	17,9 %	Platí i pro absolventy do 1 roku od ukončení studia
KB	Maximálně 20 tis. Kč	12 %	Studenti 1. ročníků - maximálně 10 tis. Kč, studenti SŠ 5 tis. Kč
UCB	Maximálně 25 tis. Kč	18 %	

Zdroj: Vybrané banky

3.2 Studentské úvěry ve Spojených státech amerických

Ve Spojených státech amerických vzdělávání začíná základní školou (*elementary school*), která trvá 5-6 let,²⁴ poté následuje tzv. *middle school* (případně *junior high school*) trvající 2-3 roky. Posléze američané navštěvují 4 roky střední školu (*high school/secondary school*). V některých státech může být *middle school* vypuštěna, v tom případě je základní škola prodloužena na 8 let. Bakalářský stupeň studia (*undergraduate*) je většinou čtyřletý a magisterský stupeň (označovaný *graduate*, stejně jako doktorské studia) dvouletý, některé magisterské programy však mohou být kratší. Vysoké školy mohou být veřejné nebo soukromé, školné se ale platí na obou typech. Soukromé školy jsou obvykle považovány za prestižnější, nicméně některé veřejné školy se nachází na srovnatelné úrovni.

Průměrná výše školného byla vyčíslena na 28 500 USD za rok, přičemž na prestižních univerzitách se platí školné v mnohem vyšší výši, například na Harvardské univerzitě student zaplatí 41 616 USD²⁵ nebo 41 820 USD na Princeton univerzitě²⁶. Další průměrné náklady na ubytování činí 7 800 USD ročně, potraviny 5 354 USD, 800 USD za knihy a jiné studijní materiály a 1 630 USD činí ostatní výdaje. V souhrnu student ročně utratí průměrně 57 125 USD.²⁷

Jelikož školné je v USA zavedeno již řadu let, byl také zřízen systém úvěrů pro studenty, které, jak již bylo zmíněno, mohou být poskytnuty bankami nebo federální vládou. Dále studenti mohou získat finanční pomoc ve formě stipendia nebo grantů, které není potřeba splácet. Poskytovatelem je univerzita nebo některá z neziskových organizací podporující určitou skupinu studentů dle jejího zaměření (reprezentující studenty v basketbalu, studenty, jejichž rodiče pracují v konkrétní společnosti aj).

Za největší banky USA jsou považovány Citigroup Inc., JPMorgan Chase & Co., Bank Of America Corporation a Wells Fargo & Company. V současné době již úvěry pro studenty nabízí pouze Wells Fargo & Company, proto tato banka bude srovnána s federálními úvěry, konkrétně s úvěry nazvané Perkins, Stafford a PLUS loans.

---

²⁴ konkrétní délka je stanovena individuálně jednotlivými státy, federální vláda nezajišťuje zcela jednotný systém.

²⁵ HARVARD. Tuition & Cost of Attendance. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: https://www.gse.harvard.edu/admissions/financial_aid/tuition/

²⁶ PRINCETON UNIVERSITY. Fees & Expenses. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: <http://www.princeton.edu/admission/financialaid/cost/>

²⁷ TOP UNIVERSITIES. How much does it costs to study in the US. [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.topuniversities.com/student-info/student-finance/how-much-does-it-cost-study-us>

3.2.1 Federální pomoc studentům (Federal student aid)²⁸

Obecně platí, že studenti v USA nejdříve čerpají vládní úvěry, jelikož mají nižší úrokové sazby, většinou jsou ale fixní, zatímco bankovní úvěry jsou spojovány většinou s variabilní sazbou. Navíc nabízí možnost odložit splácení po ukončení studia a během doby studia splácet pouze úroky, přičemž je možné začít splácet úvěr až po uplynutí doby odkladu, která činí 3 – 12 měsíců po ukončení studia.

Americkou federální vládu mohou o úvěr požádat studenti s trvalým bydlištěm na území Spojených států amerických nebo studenti s americkým občanstvím.²⁹ Dále jsou oprávněni získat úvěr studenti, kteří mají „Záznam o příjezdu a odjezdu,“ který dokazuje, že je student uprchlík, byl mu povolen azyl nebo byl podmíněčně propuštěn, a to po dobu nejméně jednoho roku před podáním žádosti o úvěr a zároveň musí být zřejmý úmysl trvale se usadit v USA.³⁰

Za žádost o úvěr se považuje vyplnění dokumentu FAFSA (Free Application for Federal Student Aid), který je dostupný online i v papírové podobě. Vyplnění je možné každý rok od ledna do června, přičemž platí, že žádostem je vyhověno v pořadí, v jakém byly podány. FAFSA je nutno vyplnit každý rok studia. Informace poskytnuté v dokumentu jsou předány konkrétní univerzitě, která stanoví, v jaké výši bude úvěr přidělen. Doba na vyřízení žádosti se liší u každé univerzity. Po schválení žádosti univerzita zaplatí poplatky za studium, ubytování (pokud student bydlí na kolejích) a zbytek úvěru vyplatí studentovi prostřednictvím šeku, v hotovosti nebo převodem na účet. Úvěr lze bez poplatku a bez vymáhání úroků zrušit do 120 dní od poskytnutí úvěru.

3.2.1.1 Perkins Loans

Studentské úvěry poskytované přes program *The Federal Perkins Loan* (často nazývány Perkins Loans) jsou nabízeny vysokoškolským studentům a absolventům s nedostatkem finančních zdrojů. Poskytovatel úvěru je studentova univerzita, pokud je do programu zahrnuta³¹, přičemž student může být zapsán v denní i dálkové formě studia. Výše úvěru závisí na finančních možnostech univerzity, na naléhavosti finanční pomoci studenta a na výši peněžních prostředků, které již student získal jako příspěvek na studium z jiných zdrojů. Platí však, že studenti bakalářského studia jsou oprávněni obdržet úvěr v maximální výši 5 500 dolarů

---

²⁸ FEDERAL STUDENT AID. [online]. [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://studentaid.ed.gov/>

²⁹ Státní občanství rodičů však na získání vládní půjčky nemá vliv.

³⁰ FEDERAL STUDENT AID. Who gets aid: Non-U.S. Citizens. [online]. [cit. 2014-02-1099]. Dostupné z: <http://studentaid.ed.gov/eligibility/non-us-citizens>

³¹ v roce 2012 bylo do programu zahrnuto přibližně 1 700 univerzit.

za rok, celkově během doby studia maximálně 27 500 dolarů. Studenti v magisterském stupni a doktoranti (*professional students*) mohou získat až 8 000 dolarů za rok, maximálně 60 000 dolarů během celé své doby studia.

S úvěrem nejsou spojeny žádné poplatky, jeho cenou je pouze úrok, případně sankce za nedodržení smluvních podmínek. Splátky je možno platit až po uplynutí doby odkladu, její délka je devět měsíců. Pokud má student potíže úvěr splácet, může požádat poskytovatele úvěru o přezkoumání své finanční situace, na základě čehož mu může být povolen další odklad splátek, případně jejich prominutí.

3.2.1.2 Stafford Loan

Stafford úvěry jsou zaštitěny programem *William D. Ford Federal Direct Loan Program* a jsou určeny studentům vysokých škol všech stupňů. Dělí se na dotované, kdy federální vláda platí úroky po dobu studia a nedotované, kdy jsou úroky vyžadované po studentovi, který úvěr obdržel. Úroková míra je u obou úvěrů stejná, liší se ale u žadatelů o úvěr; studentovi univerzity je nabídnuta nižší sazba než absolventům, přičemž absolventům od podzimu roku 2012 nejsou dostupné dotované Stafford úvěry. Poplatek za zřízení úvěru je u obou typů úvěru také stejný.

Student může obdržet až 7 500 dolarů za rok u dotovaného úvěru a 20 500 dolarů u nedotovaného úvěru. Maximální limity úvěru, který student může obdržet za rok i za celou dobu studia jsou zobrazeny v Tab. 3.4. Po podání žádosti o úvěr student obdrží od své univerzity dopis, ve kterém je sdělena výše úvěru. Pro přijetí úvěru je student povinen se vlastní směnkou zavázat splatit úvěr (může být splacen po skončení studia). Poplatek za sjednání úvěru činí 1,072 %.

3.2.1.3 Federal Parent Loan for Undergraduate Students (PLUS)

Poskytovatelem PLUS úvěru je americké oddělení vzdělání (*the U. S. Department of Education*) a příjemcem student vysoké školy nebo rodiče³² vysokoškolského studenta, který nemá vlastní prostředky na financování studia. Jsou poskytovány prostřednictvím programu *Direct PLUS Loans*.

---

³² biologičtí, adoptivní i nevlastní rodiče

Maximální částka úvěru je stanovena dle potřeb studenta konkrétní univerzitou a odečtena je od ní částka, kterou již student ve formě finanční pomoci obdržel. Úroková sazba je fixní, s úvěrem je spojen také poplatek za vyřízení úvěru (ve výši 4,288 %).

Podmínkou získání úvěru je také bezproblémová platební historie příjemce úvěru. Pokud příjemce tuto podmínku nesplňuje, je možné získat úvěr pomocí jiné osoby splňující podmínku (ne však konkrétní student s nedostatkem finančních zdrojů). Je-li příjemcem úvěru rodič je očekáváno, že splácení úvěru bude započato bez odkladu, rodič však má možnost požádat o odklad splátek do doby než uplyne 6 měsíců od ukončení studia jeho dítěte. Je-li příjemcem úvěru samotný student, 6ti-měsíční doba odkladu vzniká automaticky.

3.2.2 Bankovní úvěry

Spousta velkých bank nabízela v minulosti studentské úvěry, v současnosti jsou ale tyto produkty omezeny a poskytovány jsou spíše kreditní karty. Platí však, že již poskytnuté úvěry se řídí dříve sjednanými podmínkami. Jako příklad studentského úvěru bude představena banka Wells Fargo & Company, která patří mezi čtyři největší banky Spojených států amerických.

3.2.2.1 Wells Fargo & Company³³

Wells Fargo je 4. největší banka Spojených států amerických, její hlavní ústředí se nachází v San Franciscu. V současnosti je jediná ze čtyř největších amerických velkých bank, která má rozsáhlou nabídku studentských půjček.

Wells Fargo nabízí studentům úvěr nazvaný Wells Fargo Collegiate Loan, který by měl sloužit na pokrytí výdajů na studium, školné, skripta, stravování nebo také na studium v zahraničí. U tohoto úvěru neexistují žádné poplatky a úroková míra je fixní nebo variabilní, dle výběru žadatele. Variabilní úroková míra se pohybuje mezi 3,17 – 8,6 %, fixní úroková míra mezi 6,39 – 10,93 %. Prostřednictvím záruky spoluručitele lze dosáhnout nižších hranic úrokové míry. Wells Fargo navíc nabízí snížení úrokové sazby o 0,25 – 0,5 %, pokud si žadatel zřídí i jiné bankovní produkty u společnosti Wells Fargo. Maximální částka, kterou si lze půjčit je 120 000 \$, začít splácet je možné až po 6 měsících od skončení studia a splátky lze rozvrhnout až na 15 let.

---

³³ WELLS FARGO. [online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <https://www.wellsfargo.com/>

Wells Fargo má ve své nabídce i úvěr pro rodiče, rodinné příslušníky nebo kamarády studentů. I u tohoto úvěru si lze zvolit typ úrokové sazby, přičemž variabilní je stanovena na 3,75 – 10,24 % a fixní na 6,74 – 13,49 %. Splátky lze rozvrhnout až na 15 let. Limit pro maximální částku půjčenou na jeden akademický rok je 25 000\$ a celkový limit, který zahrnuje i všechny ostatní finanční výpomoci, které již student získal je 120 000 \$. Také u tohoto úvěru neexistují poplatky související s úvěrem a lze dosáhnout snížení úrokové sazby stejně jako u úvěrů, které jsou poskytovány přímo studentům.

Další studentské úvěry, které Wells Fargo poskytuje, jsou určeny pro studenty navazujícího stupně studia a podmínky se liší dle studijních oborů.

Wells Fargo nabízí americkou hypotéku ve výši 80 % hodnoty zástavy majetku. Úroková míra je fixní, její výše se pohybuje mezi 3,25 -4,5 % dle doby splácení (čím kratší je doba splácení, tím nižší je úroková sazba). Úvěr lze splatit v době od 5 – 30 let. Výše RPSN je mezi 3,968 – 4,586 % a poplatky jsou nastaveny ve výši 2 000 USD.

Srovnání studentských úvěrů v USA

V Tab. 3.3 jsou srovnány všechny popsané úvěry, tedy federální i bankovní, a to podle maximální výše úvěru za rok, úrokové míry a poskytovatele úvěru.

Tab. 3.3: Srovnání studentských úvěrů ve Spojených státech amerických

Název úvěru	Max. výše úvěru pro studenty/rok v \$	Úroková míra (%)	Poskytovatel úvěru
Perkins úvěr	5 500	5	Univerzita
Stafford úvěr dotovaný	Dle ročníku	3,86	Vláda
Stafford úvěr nedotovaný	Dle ročníku	3,86	Vláda
PLUS úvěr	Dle potřeb studenta minus ostatní	6,41	Americké oddělení vzdělávání
Wells Fargo	120 000/během celkové doby studia	3,17 – 10,93	Banka

Zdroj: Vybrané banky

Jelikož bylo obtížné jednoznačně určit maximální výši úvěru týkající se Stafford úvěrů, je tento limit uveden v následující Tab. 3.4 dle ročníku a stupně studia.

Tab. 3.4: Maximální roční limit Stafford úvěru poskytnutý studentovi v dolarech

Ročník	Studenti bez vlastních příjmů		Studenti s vlastními příjmy ³⁴	
	Dotovaný úvěr	Nedotovaný úvěr	Dotovaný úvěr	Nedotovaný úvěr
1. rok VŠ	3 500	5 500	3 500	9 500
2. rok VŠ	4 500	6 500	4 500	10 500
3. a vyšší rok VŠ	5 500	7 500	5 500	12 500
Magisterské a doktorské studium	Považováni za studenty s vlastními příjmy		-	20 500
Limit celkem	23 000	31 000	23 000	57 500 ³⁵

Zdroj: Federal Student Aid

3.3 Studentské úvěry ve Velké Británii

Povinná školní docházka ve Velké Británii obvykle začíná v 5 letech věku dítěte, a to základní školou, která trvá alespoň 6 let. Poté následuje alespoň 5ti-letá střední škola. Po jejím ukončení se může student přihlásit na universitu případně na nástavbu (*further education*). V případě úspěšného universitního studia je po třech letech studentovi přiznán titul bakalář (*bachelor degree*) nebo specializovaný titul (*bachelor honours degree*), pokud si student o rok prodloužil studium a zároveň se v tomto roce věnoval výzkumu. Magisterské studium trvá zpravidla rok a doktorské studium tři až čtyři roky.³⁶ Studium ve Skotsku se mírně liší od ostatních částí Velké Británie, a to tím, že bakalářské studium obvykle trvá 4 roky a neplatí se zde školné.

Ve všech částech Velké Británie kromě Skotska existuje školné od roku 1998 a jeho výše může dosahovat až 9 000 GBP, přičemž životní náklady představují průměrně 7000 GBP ročně.³⁷ Náklady v Londýně mohou být i o 6 000 GBP vyšší než v jiných částech Anglie. Studenti Velké Británie mají možnost získat finanční prostředky na studium od státu nebo od bank. O státní půjčku však můžou požádat pouze studenti bakalářského stupně studia (*undergraduate students*). Někteří studenti mají možnost získat stipendia, například tzv.

³⁴ zde jsou řazeni také studenti, kteří nemají vlastní příjmy, ale jejich rodiče nejsou oprávněni obdržet PLUS loan

³⁵ v případě, že je studium o rok prodlouženo

³⁶ NÁRODNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ. Britský informační systém. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.icm.cz/britsky-vzdelavaci-system>

³⁷ INFORMAL PLANET. Univerzity a studium v Anglii a Velké Británii. [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.studiumanglie.cz/univerzity-a-studium-v-anglii-velka-britanie>

bursary, poskytované studentům, jejichž rodinný příjem je velmi nízký, stipendia za výborné studijní výsledky nebo granty pro studenty oborů, ve kterých nejsou naplněny kapacity požadovaného počtu studentů.

Velkou britskou „bankovní čtyřku“ tvoří Hongkong and Shanghai Banking Corporation, Barclays Bank PLC., Royal Bank of Scotland a Lloyds TSB. V následujících podkapitolách budou zhodnoceny podmínky státní půjčky a tří z těchto ekonomicky silných bank.

3.3.1 Státní úvěry³⁸

Domácí studenti Velké Británie i studenti z ostatních zemí Evropské unie mohou obdržet státní úvěr na školné, tzv. Tution Fee Loan, a to až do výše 9 000 GBP ročně, pokud studují v denní formě studia, Pro studenty dálkového studia platí maximální limit 6 750 GBP ročně. Zároveň jsou stanoveny limity pro studenty soukromých univerzit nebo středních škol. Všechny limity jsou pro názornost zobrazeny v Tab. 3.5.

Tab. 3.5: Maximální výše studentského úvěru v GBP ročně

Typ studia	Studium univerzity	Studium soukromé univerzity nebo SŠ
Denní studium	9 000	6 000
Dálkové	6 750	4 500

Zdroj: Vláda Velké Británie

Dále je ve Velké Británii nabízen úvěr na vedlejší studijní výdaje, tzv. Maintenance Loan for living costs, který je ale přístupný pouze pro britské studenty v denní formě studia. Výše úvěru, o který mohou studenti od září 2014 žádat, závisí zejména na výdajích za ubytování. Konkrétní limity jsou uvedeny v Tab. 3.6.

³⁸ GOV. UK. Student Finance. [online]. [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/student-finance/loans-and-grants>

Tab. 3.6. Maximální limit pro úvěr na vedlejší studijní výdaje

Typ studenta	Max. výše za rok v GBP
Studující v místě trvalého bydliště	4 418
Studující v Londýně, trvalé bydliště mimo Londýn	7 751
Studující mimo Londýn v místě, trvalé bydliště mimo Londýn	5 555
Studující rok v zahraničí	6 600

Zdroj: Vláda Velké Británie

Oba úvěry jsou spláceny, až když student dosáhne příjmu 21 000 liber ročně, do té doby platí pouze úroky, které se odvíjí od míry inflace, jejíž výše k 1. 1. 2014 se rovná 1,9 %.³⁹ Doba splácení není stanovena, je však podmínkou splácet 9 % z měsíčního příjmu. Měsíční splátky jsou odstupňovány dle dosaženého příjmu, výše splátek může být 30 – 292 GBP. V následující Tab. 3.7 je zobrazena výše úrokové míry pro studenty dle jejich dosaženého ročního příjmu.

Tab. 3.7: Úroková míra studentských úvěrů v závislosti na příjmu

Příjem	Úroková míra
Během doby studia	1,9 % + 3 %
Méně než 21 000 GBP	1,9 %
21 000 – 41 000 GBP	1,9% + až 3 %
Více než 41 000 GBP	1,9 % + 3 %

Zdroj: Vláda Velké Británie

3.3.2 Bankovní úvěry

Pro srovnání studentských úvěrů byly vybrány 3 ekonomicky silné banky, a to Hongkong and Shanghai Banking Corporation, Barclays a Lloyd Bank. Bankovní čtveřici dále doplňuje Royal Bank of Scotland, která však úvěry pro studenty nenabízí.

³⁹ RATE INFLATION. United Kingdom Inflation Rate History - 2004 to 2014. [online]. [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://www.rateinflation.com/inflation-rate/uk-historical-inflation-rate>

3.3.2.1 Hongkong and Shanghai Banking Corporation⁴⁰

Hongkong and Shanghai Banking Corporation (HSBC) je podle tržní kapitalizace největší bankou ve Velké Británii. Její britské ústředí se nachází v Londýně. Byla založena v roce 1865, původně v Hong Kongu, a rychle se rozšířila do ostatních zemí. Dnes má přes 60 milionů zákazníků ve více než 80 zemích.

Klientům, kteří mají účet u HSBC a zároveň mají britské občanství, jsou studentem vysoké školy a neuplynulo více než 5 let od skončení jejich bakalářského studia, nabízí úvěr ve výši 5 000 – 25 000 GBP. Banka vyžaduje doložit potvrzení o studiu. Doba splácení je mezi 1 -5 lety při úrokové míře 4,8 %.⁴¹ Splácení probíhá měsíčně přímo z účtu vedeného u této banky, je možné odložit první splátku o 3 měsíce od data vyřízení úvěru. Úvěr může být předčasně splacen, v tom případě ale vzniká bance nárok na jednoměsíční úrok navíc.

Dále mají studenti možnost využít kreditní kartu s úrokovou mírou 18,9 % v případě nákupů a 23,6 % v případě výběru hotovosti na bankovní přepážce (Cash advance). Bezúročné období je 56 dní.

HSBC poskytuje americké hypotéky, ne však ve Velké Británii.

3.3.2.2 Barclays⁴²

Barclays PLC byla založena v roce 1960, její sídlo se nachází v Londýně. Proslavila se uvedením do provozu prvního bankomatu na světě (1967). V roce 2012 se stala sedmou největší světovou bankou.

Barclays poskytuje tzv. *Professional and Career loans*, které jsou dostupné občanům starším 18 let, kteří žijí ve Velké Británii alespoň 3 roky, jsou studentem denního nebo dálkového studia a mají úmysl pracovat v některé ze zemí Evropské Unie, případně v Irsku, Norsku nebo Lichtenštejnsku. Je doporučováno o tento úvěr žádat s velkým předstihem, jelikož vyřízení může trvat i několik týdnů. Je možné si půjčit 300 – 10 000 liber, úroková míra je pevně stanovena na 9,9 % a doba splácení se pohybuje mezi 1 -5 lety, přičemž student

---

⁴⁰ HSBC. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.hsbc.co.uk/1/2/loans/graduate?HBEU_dyn_lnk=Loans_Homepage_GraduatePersonalLoan_More_Btn

⁴¹ BARCLAYS. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.barclays.co.uk/PersonalBanking/P1242557947640>

začíná úvěr splácet po 2 měsících od ukončení studia. Úvěr také nabízí odpuštění úroků v jednom měsíci. S úvěrem nejsou spojené žádné poplatky.

3.3.2.3 Lloyd Bank⁴³

Lloyd Bank je britská banka s pobočkami v Anglii a Walesu. Byla založena roku 1765. Kromě bankovních služeb se také zabývá pojišťovnictvím, zejména pro námořní dopravu.

Lloyd Bank nabízí studentský úvěr pro studenty bakalářského stupně studia, a to ve výši 1 000– 10 000 GBP. Podmínkou je založení bankovního účtu u Lloyd Bank alespoň 3 měsíce před žádostí o úvěr, věk žadatele alespoň 18 let, přičemž žadatel musí mít britské občanství. Doba splácení úvěru je 1 – 5 let a bývá nabídnuta doba odkladu splátek v délce 3 měsíců od schválení úvěru.

Kontokorentní úvěr pro studenty je bezúročný, nepřesáhne-li student stanovenou výši limitu přečerpání. Během prvních 3 let studia je maximální přečerpání 1 500 GBP, v dalších letech 2 000 GBP. Přesáhne-li student tento limit, úroková míra je ve výši 8,21 %.

Další možností pro některé studenty může být americká hypotéka, jejíž minimální výše je stanovena na 5 000 GBP. Pokud je zastavěný majetek již zatížen jiným hypotečním úvěrem, výše americké hypotéky může být maximálně 75 % hodnoty majetku, zároveň platí, že jiné hypoteční úvěry musí být schváleny alespoň před 6 měsíci. Tento úvěr lze splácet pravidelnými měsíčními splátkami nebo lze splácení úvěru odložit a splácet po určitou dobu pouze úroky (*interest-only option*).

Srovnání studentských půjček ve Velké Británii

V Tab. 3.8 jsou srovnány všechny vybrané půjčky, tedy jak státní, tak bankovní.

---

⁴³ LLOYD BANK. [online]. [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.lloydsbank.com/>

Tab. 3.8: Srovnání studentských půjček ve Velké Británii

Název	Max. výše úvěru v £	Úrok. míra	Doba splácení	Odklad splátek
Státní půjčka	Až 9 000	Míra inflace + 3 %	Není stanoveno	Splácí se po dosažení ročního příjmu £ 21 000
Barclays	300 – 10 000	9,9 %	1 – 5 let	Splácení začíná 2 měsíce po ukončení studia
HSBC	5 000 – 25 000	4,8 %	1 - 5 let	První splátka je odložena o 3 měsíce
Lloyd Bank	1 000 – 10 000	Od 9,9 %	1 – 5 let	První splátka je odložena o 3 měsíce

4 Analýza vybraných studentských půjček

Ve čtvrté kapitole bude nejdříve popsána metodika srovnání úvěrů, a to Parita kupní síly a Harmonizovaný index spotřebních cen. Dále bude vysvětlen měnový kurz. Ve druhé části této kapitoly bude vyčíslena výše školného a souvisejících výdajů studenta v České Republice, Spojených státech amerických a Velké Británii, a to vždy ve dvou variantách, které se liší ve výši školného. Následně budou vybrány úvěrové produkty, které nejlépe vyhovují daným finančním potřebám. Tyto produkty budou porovnány podle výše úroků, poplatků a RPSN, včetně zhodnocení jejich výhodnosti. Zohledněny budou také mzdové podmínky v jednotlivých zemích, proto bude výše studijních výdajů vyčíslena jak v absolutních částkách, tak v poměru k roční průměrné mzdě a také měsíční splátky budou vyčísleny v poměru k měsíční průměrné mzdě.

4.1 Vysvětlení metodiky

Následující část této kapitoly bude zaměřena na vysvětlení Parity kupní síly (Purchasing Power Parity, PPP), jejímž autorem byl švédský ekonom Karl Gustav Cassel. Tato myšlenka se poprvé objevila v roce 1922. Parita kupní síly může být vyjádřena absolutně nebo relativně. Dále se práce bude zabývat objasněním pojmu Harmonizovaný index spotřebitelských cen (Harmonized Index of Consumer Prices, HICP). Také bude vysvětlen měnový kurz a způsoby jeho usměrňování.

Absolutní verze parity kupní síly

Parita kupní síly je mezinárodně využívána teorie fungující na základě předpokladu, že cena dvou stejných komodit v různých zemích vyjádřená v rozdílných měnách, musí být po přepočtu na stejnou měnu srovnatelná. Bude-li například cena určité komodity v České republice 1 000 Kč, při směnném kurzu 20 CZK/USD tuto komoditu ve Spojených státech koupíme za 50 USD. Tento předpoklad je nazýván Zákon jediné ceny, podle kterého má měna stejnou kupní sílu v domácí i zahraniční zemi. Absolutní verze parity kupní síly vychází ze vzorce:

$$S = \frac{P_1}{P_2}, \quad (4.1)$$

kde S je směnný kurz dvou různých měn, P_1 je cena dané komodity/spotřebního koše v zemi 1 a P_2 je cena stejné komodity/spotřebního koše v zemi 2.

Reálný měnový kurz se ale často od kurzu parity kupní síly odchyluje, což je způsobeno několika faktory, z nichž nejvýraznější je existence neobchodovatelných statků, jako jsou zejména služby, které se nepřeváží z jednoho státu do jiného, protože přeprava a související náklady (clo, pojištění atd.) by byly výrazně dražší než využití služby v domácím státě. Dalšími omezujícími faktory je rozdílné zdanění a existence bariér mezinárodního obchodu (cla, kvantitativní omezení aj.).

Nepoměr směnného kurzu a kurzu parity kupní síly vyjadřuje ukazatel Exchange Rate Deviation Index (ERDI). Jeho výše udává, *kolikrát je skutečný kurz dané měny nižší než kurz odvozený od parity kupní síly* (Singer, 2008, s. 16). Ve vyspělých zemích se ERDI pohybuje blízko 1, v méně vyspělých je jeho hodnota vyšší. ERDI je popsán dle vzorce:

$$ERDI = \frac{SR}{SR_{PPP}}, \quad (4.2)$$

kde SR vyjadřuje tržní kurz a SR_{PPP} kurz parity kupní síly.

Relativní verze parity kupní síly

Relativní verze parity kupní síly vysvětluje, jak na směnný kurz působí změna cenové hladiny. Někdy bývá označována jako komparativní verze parity kupní síly. Základní myšlenkou je, že relativní změna rovnovážného kurzu se rovná rozdílu v míře inflace v různých zemích, přičemž platí, že relativně vyšší inflace znamená znehodnocování dané měny. Výpočet relativní verze PPP lze zapsat:

$$SR_{E,t} = SR_{E,t-n} \cdot \frac{1 + p_{D(t-n,t)}}{1 + p_{f(t-n,t)}}, \quad (4.3)$$

kde $SR_{E,t}$ je rovnovážný kurz v současném období, $SR_{E,t-n}$ je rovnovážný kurz v minulém období, $p_{D(t-n,t)}$ je míra inflace v domácí zemi za období $t-n$ až t a $p_{f(t-n,t)}$ je míra inflace v zahraniční zemi za období $t-n$ až t .

Základním nedostatkem této verze je předpoklad, že tržní kurz je vždy rovnovážný, což však v praxi nemusí být splněno.

Harmonizovaný index spotřebních cen (HICP)

HICP je ekonomický ukazatel měřící změny cen statků a služeb zejména v zemích Evropské unie, ale zahrnuje také kandidátské země EU, země tvořící Společný Evropský prostor a Spojené státy Americké. Hodnoty HICP jsou zveřejňovány každý měsíc prostřednictvím Statistického úřadu Evropských společenství (Eurostat).

Pro měření cenové hladiny se obvykle používá Index spotřebitelských cen (Consumer Price Index, CPI), který vyjadřuje, jak se změnila hodnota daného spotřebního koše v běžném období oproti základnímu období, přičemž koš komodit zůstává stejný v delším časovém období (obvykle 5 let). Spotřební koš obsahuje zboží a služby, které mohou být považovány za spotřebu průměrného občana. Výpočet CPI je znázorněn následujícím vzorcem:

$$CPI = \frac{\sum Q_z.P_T}{\sum Q_z.P_Z}, \quad (4.4)$$

kde $Q_z.P_T$ vyjadřuje hodnotu spotřebního koše v běžných cenách a $Q_z.P_Z$ vyjadřuje hodnotu spotřebního koše ve stálých cenách (v cenách základního období).

Jelikož v mezinárodním srovnání může být CPI nepřesný, byl vyvinut HICP, který na rozdíl od CPI zahrnuje i nákupy cizinců na domácím území. Spotřební koš HICP se v různých zemích liší dle preferencí průměrného občana dané země, přesto je cenová hladina počítána prostřednictvím tohoto indexu dobře srovnatelná, a to díky jednotnému postupu výpočtu ve všech zemích.

Kromě hodnoty HICP lze také zjistit koeficient indexu HICP dvou zemí:

$$k_{HICP} = \frac{HICP_A}{HICP_B}, \quad (4.5)$$

kde k_{HICP} je koeficient indexu HICP, $HICP_A$ je hodnota Harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v zemi A a $HICP_B$ je hodnota Harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v zemi B.

Pro srovnání úvěrů na stejnou měnu byl tento vzorec upraven do tvaru:

$$P_B = P_{A,r} \cdot k_{HICP}, \quad (4.6)$$

kde P_B znamená cenu daného statku, kterou chceme přepočítat, $P_{A,r}$ cenu statku v základní zemi vyjádřenou v měně země B dle směnného kurzu a k_{HICP} je koeficient HICP země B.

Měnový kurz

Jednoduše řečeno, měnový kurs je poměr mezi různými měnami. Podle zákona jediné ceny by dvě různé měny měly být po přepočtu srovnatelné. Takový kurz, nazývaný rovnovážný kurz, zajišťuje vnější rovnováhu ekonomiky. Ve skutečnosti se však reálný kurz (r) často od rovnovážného kurzu odchyluje, jelikož je ovlivňován cenovou hladinou v konkrétních zemích. Reálný kurz lze vyjádřit pomocí vzorce:

$$r = e + p^* - p, \quad (4.7)$$

kde e vyjadřuje nominální (rovnovážný) kurz, p^* zahraniční cenovou hladinu a p domácí cenovou hladinu.

Zvýšení poměru určité měny vůči jiné je označováno jako oslabení měny (depreciace⁴⁴, devalvace⁴⁵). Naopak snížení poměru představuje posílení měny (apreciace⁴⁶, revalvace⁴⁷).

Měnový kurz může být zcela nebo částečně usměrňován centrální bankou, existuje však i systém, kdy měnový kurz usměrňován není. Jedná se o systém volně pohyblivého kurzu (floating), který znamená, že centrální banka do vývoje měnových kurzů nezasahuje a ani nemá pro tyto zásahy vyhrazené práva. Pohyblivý kurz se neustále mění podle aktuální nabídky a poptávky na devizových trzích. V případě, že si centrální banka vyhradila práva pro zasahování do měnových kurzů, avšak tohoto práva nevyužívá, jedná se o tzv. dirty floating. Systém, kdy centrální banka udržuje měnové kurzy na určité úrovni, respektive ve stanoveném rozmezí, je nazýván systémem pevných kurzů (fixní kurz).

V současnosti je v mnoha vyspělých zemích využíván plovoucí měnový režim, což platí jak pro Českou republiku, Velkou Británii i Spojené státy americké, tak pro země Eurozóny.

4.2 Vymezení vstupních dat

V této části bude nejprve u vybraných zemí stanovena výše školného, a to na prestižní univerzitě, která má stanovené školné ve vyšší výši než je průměr dané země, a dále na univerzitě, na které je placeno nižší školné než je průměr dané země. Poté budou vyčísleny náklady na ubytování a studijní materiály a srovnány mzdové podmínky ve vybraných zemích. Na závěr této podkapitoly budou popsány požadavky studenta na úvěrový produkt a u

---

⁴⁴ označení v režimu plovoucích měn

⁴⁵ označení v pevném měnovém režimu

⁴⁶ označení v režimu plovoucích měn

⁴⁷ označení v pevném měnovém režimu

každého studenta bude vybrán ten úvěrový produkt (případně úvěrové produkty), který nejvíce odpovídají jeho požadavkům.

Definice studenta vysoké školy

Modelový student je občanem daného státu, který je přijat do prvního ročníku bakalářského studia vysoké školy. Je si vědom, že na své studium nemá dostatek finančních zdrojů. Jelikož nemá vlastní příjmy ani žádný majetek, bude muset zažádat o studentskou půjčku. Ze zapůjčených zdrojů bude financovat školné, výdaje na ubytování a studijní materiály. S výdaji na stravování nebude kalkulováno, jelikož na tyto výdaje mu budou přispívat rodiče.

Školné a ostatní výdaje ve vybraných zemích

Školné v České Republice na prestižní soukromé univerzitě University of New York in Prague, s.r.o. je stanoveno na 69 000 Kč za semestr. Student si zažádal o ubytování na kolejích, kde bude platit 3 500 Kč měsíčně. Výdaje na studijní materiály předpokládá ve výši 2 000 Kč za semestr. Celkové roční výdaje na studium tak činí 177 000 Kč.

Oproti tomu student Soukromé vysoké školy ekonomické ve Znojmě za školné zaplatí 17 000 Kč za semestr. Ubytování zde lze zařídit za 2 500 Kč za měsíc, výdaje na studijní materiály jsou předpokládány ve stejné výši, a to 2 000 Kč za semestr. Celkové výdaje tedy činí 63 000 Kč ročně.

Ve Spojených státech amerických student za školné na Harvard University v Massachusetts zaplatí 41 616 USD za akademický rok. Výdaje na ubytování předpokládá v průměrné výši 7 800 USD ročně a studijní materiály v roční výši 1 200 USD. Za předpokladu, že si sám nebude hradit výdaje na stravování, jsou jeho roční výdaje ve výši 50 616 USD.

Oproti tomu na levných univerzitách, jako je například American River College v Kalifornii, dosahuje výše školného 13 622 USD ročně⁴⁸. Při zachování stejné výše ostatních výdajů, roční výdaje celkem jsou ve výši 22 622 USD.

---

⁴⁸ AMERICAN RIVER COLLEGE. Costs To Attend American River College. [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: http://www.collegecalc.org/colleges/california/american-river-college/#.U0Bnz_1_ua8

Tři čtvrtiny britských univerzit stanovily výši školného na 9 000 GBP za akademický rok, což je maximální zákonná výše školného ve Velké Británii, jednou z nich je například Cambridge University. Výdaje na ubytování jsou zde ve výši 3 600 GBP ročně. Ostatní výdaje jsou předpokládány ve výši 1 500 GBP za rok. Celkové roční výdaje se tedy rovnají částce 14 100 GBP.

Jako příklad levnější univerzity bude uvedena Teesside University v Tees Valley. Školné je zde 7 950 GBP nebo 8 450 GBP v případě, že je při studiu často využívána laboratoř. Výdaje na ubytování a studijní materiály jsou předpokládány ve stejné výši. Výdaje celkem tedy činí 13 050 GBP.

V následující Tab. 4.1 jsou zobrazeny celkové roční výdaje při studiu, a to vždy na univerzitě, která nabízí nízké školné (student na této univerzitě je vždy označen jako 1. student) i na univerzitě, která má stanovené vysoké školné (tento student je označen jako 2. student).

Tab. 4.1: Výše školného a souvisejících výdajů v jednotlivých zemích za jeden rok⁴⁹

Stát	1. student	2. student
ČR	63 000 CZK	177 000 CZK
USA	22 622 USD/456 874 CZK	50 616 USD/1 022 241 CZK
VB	13 050 GBP/433 847 CZK	14 100 GBP/468 755 CZK

V Tab. 4.2 jsou uvedeny výdaje za celou dobu bakalářského studia, které činí 3 roky v České Republice a ve Velké Británii a 4 roky ve Spojených státech amerických.

⁴⁹ výše školného je přepočítána dle směnného kurzu k 1. 1. 2014 (USD/CZK – 20,196; GBP/CZK – 33,245)

Tab 4.2: Výše školného a souvisejících výdajů za bakalářské studium

Stát	1. student	2. student
ČR	189 000 CZK	531 000 CZK
USA	90 488 USD/1 827 496 CZK	202 464 USD/4 088 963 CZK
VB	39 150 GBP/1 301 542 CZK	42 300 GBP/1 406 264 CZK

Mzdové srovnání

Důležitým makroekonomickým ukazatelem je průměrná mzda. Do jejího výpočtu je započítávána základní mzda, příplatky, odměny a jiné složky mezd (platů) před snížením o sociální a zdravotní pojištění a o zálohu na daň. Průměrná mzda však může být zkreslena, proto větší vypovídací schopnost ohledně obvyklé mzdy v daném státu má medián mzdy, který je zjišťován seřazením všech platů v dané ekonomice od nejvyššího po nejnižší a následným zjištěním výše mzdy, která se nachází uprostřed všech hodnot.

Pro mezinárodní srovnání mzdových podmínek je využívána také minimální mzda, vyjadřující nejnižší částku, kterou zaměstnanec musí za odvedenou práci obdržet. Tato částka je stanovena vládou daného státu.

V následující Tab. 4.3 je vyčíslena hodnota průměrných, minimálních a mediánů mezd ve vybraných zemích za rok 2013.

Tab. 4.3: Srovnání průměrných měsíčních mezd a mediánů mezd

Stát	Průměrná mzda	Minimální mzda	Medián mzdy/měsíc
ČR	25 128 CZK	8 000 CZK	21 157 CZK
USA ⁵⁰	3 971 USD	1 256,67 USD	3 365 USD
VB	2 990 GBP	1 020 GBP	2 240 GBP

V Tab. 4.4 jsou údaje z Tab. 4.1 přepočítány na české koruny podle průměrného ročního kurzu vyhlášeného Českou národní bankou k 1. 1. 2014.

⁵⁰ V USA existují značné rozdíly mezi mzdami v jednotlivých státech, uvedený údaj je považovaný za průměr všech států

Tab. 4.4: Přepočet národních mzdových ukazatelů na české koruny⁵¹

Stát	Průměrná mzda/měsíc	Minimální mzda/hod	Medián mzdy/měsíc
ČR	25 128	8 000	21 157
USA	80 198	25 380	67 960
VB	99 403	33 910	74 469

Pro názornost je v Tab. 4.5 doplněn přepočet školného a souvisejících výdajů vzhledem k průměrné mzdě v dané zemi. Byl použit následující vzorec:

$$V / m = \frac{\text{výdaje}}{\text{prm}} \cdot 100, \quad (4.8)$$

kde V/m představuje poměr výdajů a průměrné mzdy a prm představuje roční průměrnou mzdu zaměstnance.

Výpočet tedy vyjadřuje, jakou část průměrné roční mzdy by občan daného státu zaplatil za vyčíslené výdaje potřebné na úhradu školného, ubytování a studijních materiálů na jeden akademický rok.

Tab. 4.5: Výše ročních studijních výdajů vzhledem k průměrné mzdě

Stát	1. student	2. student
ČR	21 %	59 %
USA	47 %	106 %
VB	37 %	39 %

Z Tab. 4.5 vyplývá, že výše výdajů na studium vzhledem k průměrným životním standardům je nejvyšší ve Spojených státech amerických, kde výdaje na levnější univerzitě jsou stále relativně vyšší než výdaje na dražší univerzitě ve Velké Británii. Výdaje na levnější univerzitě jsou vzhledem k průměrné mzdě nejnižší v České Republice, na dražší univerzitě ve Velké Británii. Nejnižší rozdíly mezi výdaji na obou univerzitách existují ve Velké Británii.

⁵¹ ČNB. Kurzy devizového trhu. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financi_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/prumerne_rok.jsp?rok=2014

Směnný kurz a hodnoty koeficientu HICP

Vybrané úvěry budou srovnány na stejnou měnu pomocí směnného kurzu a podle koeficientu HICP, který je dle hodnot indexu HICP dopočítán dle vzorce:

$$koeficient = \frac{V_B}{V_A}, \quad (4.9)$$

kde V_B představuje hodnotu koeficientu v zemi, pro kterou je koeficient počítán a V_A značí hodnotu koeficientu v základní zemi, tedy v České Republice.

V Tab. 4.6 jsou uvedeny nezbytné údaje pro přepočet úvěrů, tedy směnný kurz vyhlášený Českou národní bankou k 1. 1. 2014 a koeficient HICP, spočítaný dle hodnot indexu HICP zveřejněných Eurostatem k lednu 2014, které jsou uvedeny v Tab. 4.7.

Tab. 4.6: Údaje pro přepočet výše úvěrů k 1. 1. 2014

Stát	Směnný kurz ⁵²	Koeficient HICP
ČR	-	-
USA	20,196	0,987
VB	33,245	1,037

Tab. 4.7: Hodnoty HICP ve vybraných zemích k lednu 2014

	ČR	USA	VB
HICP	122,2	120,59	126,7

Zdroj: Eurostat

Varianty financování studia

Student požaduje, aby poskytnutá půjčka nabízela co nejnižší úrokovou míru, co nejnižší poplatky, přiměřeně dlouhou dobu splatnosti a zejména možnost odkladu splátek až po ukončení studia. Vybraný úvěrový produkt by měl odpovídat výši studijních výdajů,

---

⁵²ČNB. Kurzy devizového trhu. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/prumerne_rok.jsp?rok=2014

kombinaci úvěrů připouští pouze, pokud jediný produkt jeho finančním nárokům neodpovídá. V takovém případě, je možné úvěr kombinovat s kontokorentním úvěrem, kreditní kartou nebo americkou hypotékou. Výše americké hypotéky bude kalkulována dle vzorce:

$$\text{výše} = (\sum \text{výdaje} - \text{úvěr}) \cdot k_b, \quad (4.10)$$

kde K_b je bankovní koeficient vyjadřující do jaké % výše hodnoty majetku poskytuje americké hypotéky.

V Tab. 4.8 je zobrazena slučitelnost studentových požadavků a nabídek bank v České Republice, pokud výše studijních výdajů činí 189 000 Kč u 1. studenta a 531 000 Kč u druhého studenta.

Tab. 4.8: Nabídka studentských úvěrů v České Republice

Parametr	ČS	ČSOB	KB	UCB
Název	Půjčka pro studenty	Půjčka na cokoli	Úvěr Gaudeamus	Studentská půjčka
Výše	20 – 300 tis. Kč	20 – 600 tis. Kč	20 – 600 tis. Kč	50 – 150 tis. Kč
Splatnost	1 – 10 let	1 – 7 let	1 – 10 let	1 – 10 let
Úrok. míra	Od 8,9 %	Od 8,9 %	Od 10 %	Od 9,9, %
Odklad splátek	Pouze možnost snížené splátky	ne	ano	ano
Nutná kombinace	ano, v případě vyššího školného	ne	ne	ano
Měsíční poplatky	59 Kč	59 Kč	50 Kč	50 Kč

Jak vyplývá z Tab. 4.8 odklad splátek umožňuje pouze Komerční Banka a UniCredit Bank. Výše úvěru od UniCredit Bank je však nižší než výše studijních výdajů obou studentů. Vyloučena byla také Česká Spořitelna, která nabízí dostatečnou výši úvěru pro 1. studenta, nízkou úrokovou sazbu a dostatečně dlouhou dobu splatnosti, místo odkladu splátek však nabízí pouze možnost splácet sníženou částku po dobu studia. Z těchto důvodů byla za nejvýhodnější banku vybrána Komerční Banka, která nabízí dostatečně vysokou výši úvěru i odklad splátek s možností splácet úvěr až 10 let. Tento úvěr nebude nutné kombinovat s jinými zdroji financování.

Ve Spojených státech amerických je délka bakalářského studia obvykle 4 roky. V případě univerzity s nízkými univerzitními poplatky by student na celou dobu studia požadoval úvěr ve výši 90 488 USD. Jak lze vidět v následující Tab. 4.9 tento limit splňují pouze dva úvěry, a to PLUS loan a úvěr bankovní společnosti Wells Fargo. Pokud však student chce navštěvovat univerzitu, kde je nastaveno vyšší školné, jeho výdaje za celou dobu studia budou ve výši 202 464 USD. Tuto částku již splňuje pouze PLUS loan, jelikož nemá nastavený maximální limit pro výši úvěru.

Tab. 4.9: Nabídka studentských úvěrů ve Spojených Státech Amerických

Parametr	Federální úvěry			Wells Fargo	
Název	Perkins loan	Stafford loan	PLUS loan	Bankovní úvěr	Americká hypotéka
Výše	27 500 USD	45 000 USD ⁵³	Do výše potřeby	120 000 USD	80 % hodnoty zástavy
Splatnost	Dle rozhodnutí univerzity	Až 10, 20 nebo 25 let	Až 10, 20 nebo 25 let	Až 15 let	5 – 30 let
Úrok. míra	5 %	3,86 %	6,41 %	3,17 – 10,93 %	3,625 – 4,5 %
Odklad splátek	ano	ano	ano	ano	ne
Nutná kombinace	ano	ano,	ne	ano, v případě 2. studenta	ne
Poplatky	0 %	1,072 %	4,288 %	0 %	1,27 %

Po porovnání všech uvedených možností se student American River College rozhodl využít bankovní úvěr od Wells Fargo, zejména proto, že splňuje kritérium ohledně výše úvěru. což je pro studenta méně administrativně náročné každoroční vyplňování dokumentu FAFSA, který je nutný k získání federálního úvěru v kombinaci s bankovní půjčkou. Zároveň tento úvěr studentovi vyhovuje kvůli podmínkám splácení a nulovým poplatkům. PLUS loan, který výši také splňuje, byl vyloučen z důvodu vyšší úrokové míry a vyššího poplatku, než jaký nabízí ostatní úvěry.

⁵³ za předpokladu, že student využije nedotovaný úvěr a je považován za studenta, jehož rodiče nemohou obdržet PLUS loan, a může tedy čerpat vyšší limity úvěru

Student Harvardské univerzity se však rozhodl pro Stafford loan, u kterého mu vyhovují podmínky splácení, úroková míra, která je nejnižší ze všech federálních úvěrů i nepřilíš vysoké poplatky. Vzhledem k nedostatečné výši úvěru je však nucen studentský úvěr kombinovat s americkou hypotékou banky Wells Fargo, kdy do zástavy vloží rodinný dům svých rodičů, jehož minimální hodnota byla spočtena dle vzorce 4.10. Po odečtení výše federálního úvěru chybí studentovi 157 464 USD. V této výši mu bude poskytnuta americká hypotéka, za předpokladu, že hodnota domu je alespoň 196 830 USD.

Ve Velké Británii je bakalářské studium 3leté, proto student Teesside University kalkuluje své celkové výdaje ve výši 39 150 GBP. Student Cambridge University počítá s částkou pouze o 3 150 GBP, a to 42 300 GBP.

Tab. 4.10: Nabídka studentských úvěrů ve Velké Británii

Parametr	Státní úvěr	HSBC	Barclays	Lloyd Bank
Název	-	Graduate loan	Professional and Career loans	Graduate loan
Výše	43 665 GBP	1 – 25 tis. GBP	300 – 10 tis. GBP	1 – 10 tis. GBP
Splatnost	Dle výše splátek	1 – 8 let ⁵⁴	1 – 5 let	1 – 5 let
Úrok. míra	4,9 % ⁵⁵	4,8 %	9,9 %	Od 9,9 %
Odklad splátek	ano	ne	ano	ne
Nutná kombinace	ne	ano	ano	ano
Poplatky	0	0	0	

Z Tab. 4.10 je zřejmé, že nejvýhodnější pro oba studenty je státní úvěr, který v případě, že je využit úvěr na školné v kombinaci s úvěrem na vedlejší studijní výdaje, splňuje požadovanou výši úvěru. Výše úrokové míry je druhá nejnižší z daných úvěrů a ostatní údaje jsou u uvedených úvěrů shodné. U ostatních úvěrů oběma studentům nestačí maximální částka, která může být poskytnuta. Úvěry od bank Barclays a Lloyd Bank mají navíc vyšší úrokovou sazbu oproti státnímu úvěru.

⁵⁴ Je-li výše úvěru nižší než 15 000 GBP, maximální doba splácení je 5 let.

⁵⁵ úroková míra během studia je 4,9 % (závisí však na míře inflace), úroková míra po skončení studia je zobrazena v Tab. 3.7.

4.3 Srovnání dle vybrané metodologie

Úvěry, které byly vybrány v kapitole 4.2, budou nejprve přepočítány dle směnného kurzu a poté dle koeficientu HICP pomocí údajů uvedených v Tab. 4.6. Výše úvěru je vždy ve stejné výši jako celkové výdaje na studium dle Tab. 4.2. Doba splatnosti je stanovena na 10 let. Ostatní podmínky vychází postupně z Tab. 4.8, 4.9 a 4.10. V případě, že je úroková míra nebo výše poplatků uvedena jako rozmezí, bude kalkulováno se střední hodnotou tohoto rozmezí.

Srovnání úvěrů dle směnného kurzu

V následující Tab. 4.11 jsou u obou českých studentů shrnuty údaje o celkem zaplacených úrocích a poplatcích a je vyčíslena výše, kterou student přeplatil, včetně výpočtu RPSN.

Tab. 4.11: Srovnání vybraného úvěru pro oba studenty v ČR

Parametr	1. student	2. student
Název produktu	KB – úvěr Gaudeamus	
Výše úvěru (v CZK)	189 000	531 000
Úroky celkem (v CZK)	110 718	311 064
Poplatky celkem (v CZK)	6 000	6 000
Celkem přeplaceno (v CZK)	116 718	317 064
RPSN (v %)	10,475	10,170

V Tab. 4.11 je znázorněno, že celková výše přeplacení úvěru je vyšší téměř o 200 000 Kč u 2. studenta. RPSN je o několik desetin procent vyšší u 1. studenta.

Stejné výpočty byly provedeny i u vybraných úvěrových možností studentů v USA. Jejich výsledky jsou shrnuty v Tab. 4.12. Kombinace Stafford úvěru a americké hypotéky je odvozena od uvedených výdajů na studium za 4 roky, přičemž Stafford úvěr byl poskytnut v maximálně možné výši, tedy 45 000 USD.

4.12: Srovnání vybraných možností pro oba studenty v USA

Parametr	1. student	2. student	
Název produktu	WF – stud. úvěr	Stafford loan	WF – am. hypotéka
Výše úvěru (v CZK)	1 827 496	908 820	3 180 143
Úroky celkem (v USD)	35 869	9 314	34 385
Poplatky celkem (v USD)	0	482	2 000
Celkem přeplaceno (v CZK)	724 410	932 671	
RPSN (v %)	7,050	4,278	

Z Tab. 4.12 lze dopočítat, že 2. student celkem na úvěru přeplatí 46 181 USD, po přepočtu na české koruny 932 671 Kč, což je o 208 261 Kč více než kolik přeplatí 1. student. Ačkoli výše RPSN je vyšší u 1. studenta, 2. student přeplatí více, jelikož potřeboval úvěr ve více než dvojnásobné výši než 1. student. Kombinace Stafford úvěru a americké hypotéky po sečtení nabízí RPSN ve výši 4,278 %.

Poslední analyzovanou zemí je Velká Británie, jejíž výhodnost úvěrů je zobrazena v Tab. 4.13.

Tab. 4.13: Srovnání vybraných možností pro oba studenty VB

Parametr	1. student	2. student
Název produktu	Státní úvěr	
Výše úvěru (v CZK)	1 301 542	1 406 264
Úroky celkem (v GBP)	10 450	11 291
Poplatky celkem (v GBP)	0	0
Celkem přeplaceno (v CZK)	347 410	375 369
RPSN (v %)	4,90	4,90

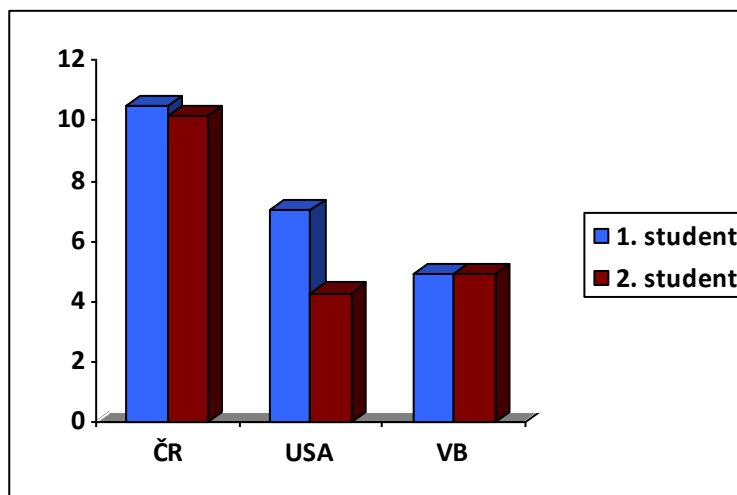
Vzhledem k podobným výdajům na jednotlivých univerzitách, lze v Tab. 4.13 vidět nízké rozdíly ve výši, kterou studenti na úvěrech přeplatí. RPSN je v obou případech shodná.

Výše RPSN všech úvěrů je shrnuta v Tab. 4.14 a Grafu 4.1 na následující straně.

Tab. 4.14: Výše RPSN v daných zemích v %

Student	ČR	USA	VB
1. student	10,475	7,050	4,900
2. student	10,170	4,278	4,900

Graf 4.1 Výše RPSN v daných zemích v %

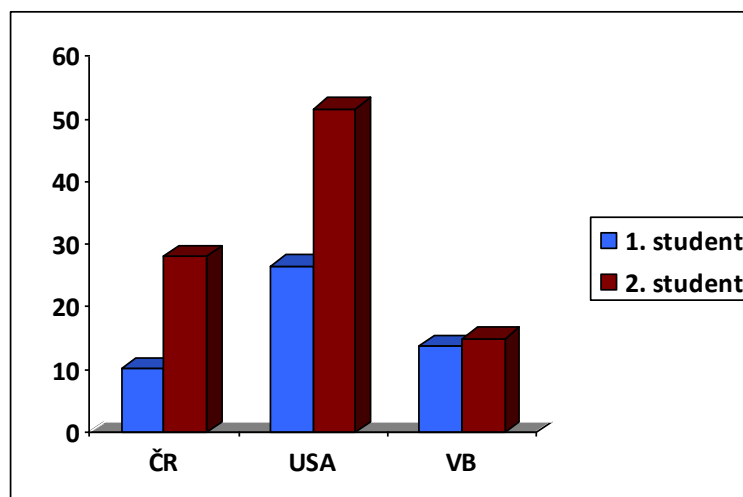
V rámci srovnání úvěrů je z Tab. 4.14 a Grafu 4.1 vidět, že výše RPSN se v případě České Republiky u dvou studentů liší pouze o několik desítek procent, ve Velké Británii je RPSN u obou studentů stejná. V USA můžeme vidět nejvyšší rozdíl RPSN u dvou studentů. Nejnížší RPSN nabízí kombinace Stafford úvěru a americké hypotéky, kterou využil 2. student USA. Druhou nejnížší výši RPSN nabízí státní úvěr VB. Studentský bankovní úvěr v USA má RPSN na „střední“ úrovni, tzn. vyšší než ve VB, ale nižší než v ČR. RPSN českých úvěrů je nejvyšší. V ČR jsou však studentské půjčky poskytovány soukromými organizacemi, jejichž cílem je generovat zisk, zatímco systém v USA i VB nabízí také půjčky zaštitěné vládou, které jsou pro studenty výhodnější.

V následující Tab. 4.15 jsou zobrazeny měsíční splátky jednotlivých úvěrů a je spočítáno, kolik tato splátka představuje procent z průměrné měsíční mzdy v daných státech. Použit je upravený vzorec 4.8, kdy místo výdajů je kalkulováno se splátkami a průměrné mzdy jsou v měsíční výši místo v roční. Poměr měsíční splátky a průměrné měsíční mzdy je také zobrazen v Grafu 4.2.

Tab. 4.15: Měsíční splátky a poměr splátky a průměrné mzdy

Stát	Student	Název produktu	Měsíční splátka	Měsíční splátky (v CZK)	Poměr splátky a mzdy (v %)
ČR	1. student	KB -úvěr	2 548 CZK	2 548	10,14
	2. student	Gaudeamus	7 067 CZK	7 067	28,12
USA	1. student	WF – stud. úvěr	1 053 USD	21 266	26,52
	2. student	Stafford úvěr + Americká hypotéka	2 052 USD	41 429	51,66
VB	1. student	Státní úvěr	413 GBP	13 730	13,81
	2. student		447 GBP	14 861	14,95

Graf 4.2: Poměr měsíční splátky a průměrné měsíční mzdy v daných státech

V Tab. 4.15 a Grafu 4.2 je ukázáno, že po přepočtu na české koruny je měsíční splátka nejvyšší v USA, kdy v případě studenta dražší univerzity dosahuje výše 41 429 Kč, což je téměř 6x více než měsíční splátka 2. studenta v ČR a téměř 3x více než splátka studenta ve VB. Co se týče studentů levnější univerzity, nejvyšší měsíční splátku má opět student USA, 1,5x nižší splátku platí student VB, zatímco student ČR platí splátku 8x nižší.

V případě ČR a USA jsou rozdíly mezi splátkami daných dvou studentů poměrně vysoké, ve VB rozdíl splátek činí po přepočtu pouze 1 131 Kč.

Poměr měsíční splátky a průměrné měsíční mzdy je opět nejvyšší v USA, kdy 1. student musí na financování studia obětovat 26,52 % průměrné měsíční mzdy, zatímco 2. student studiu věnuje více než polovinu průměrné měsíční mzdy (51,66 %). Měsíční splátka českého studenta dražší univerzity je vzhledem k průměrné mzdě v podobné výši jako poměr splátky a

mzdy amerického studenta levnější univerzity. V případě českého studenta se jedná o 28,12 %, u amerického studenta se jedná o 26,52 %. U českého studenta levnější univerzity je poměr splátky a mzdy nejvyšší, a to 10,14 %. Ve VB tento poměr činí 13,81 – 14,95 %.

V následující Tab. 4.16 jsou uvedeny výpočty měsíčních splátek a RPSN v případě, že by výše úvěru byla u každého studenta stejná, a to 531 000 Kč, což je částka, která odpovídá výdajům studenta České Republiky na University New York of Prague během tří let studia.

Tab. 4.16: Měsíční splátky a RPSN úvěrů za předpokladu stejné výše úvěru

Stát	Student	Název produktu	Měsíční splátka (v CZK)	RPSN (v %)
ČR	1. student	KB - úvěr Gaudeamus	7 067	10,170
	2. student			
USA	1. student	WF – stud. úvěr	6 179	7,050
	2. student	Stafford úvěr	5 341	4,089
		WF - Americká hypotéka	5 391	4,140
VB	1. student	Státní úvěr	5 606	4,900
	2. student			

Jak lze vidět z Tab. 4.16, kdyby byly všechny úvěry poskytnuty ve výši 531 000 Kč, nejvyšší splátku by nabízel Stafford úvěr, následně americká hypotéka banky Wells Fargo a třetí nejvyšší splátku lze vidět u státního úvěru VB. Studentské bankovní úvěry vychází studenty draze, z hlediska měsíční splátky je nejméně výhodný úvěr Gaudeamus v ČR.

Nejnižší RPSN úvěrů zůstává ve stejném pořadí jako měsíční splátka, tedy po seřazení od nejvyšší po nejvyšší RPSN je výsledek následující: Stafford úvěr, americká hypotéka banky Wells Fargo, Státní úvěr VB, Studentský úvěr banky Wells Fargo a úvěr Gaudeamus Komerční banky.

Jelikož v USA je bakalářské studium 4 leté, v následující Tab. 4.17 bylo vyčísleno, jaká by byla výše úvěru v případě, že by studium trvalo pouze 3 roky, stejně jako v ČR a VB. Dále byly přepočítány úroky, poplatky i celková částka, kterou by student v USA přeplatil za 3leté studium. Pro přehlednost byly do Tab. 4.18 doplněny i údaje o úvěrech v ČR a VB.

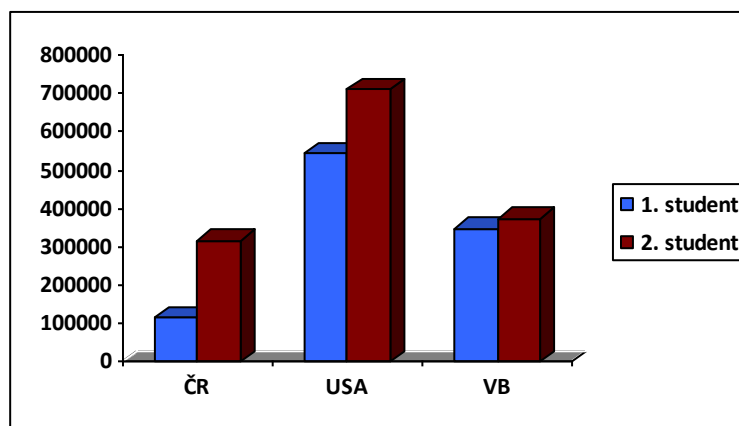

Tab. 4.17: Výše úvěrů a přeplacení úvěrů v případě 3letého studium v USA

Student	Název produktu	Výše úvěru	Celkem úroky	Celkem poplatky	Přeplaceno (v CZK)
1. student ČR	KB Gaudeamus	189 000 CZK	110 718 CZK	6 000 CZK	116 718
2. student ČR		531 000 CZK	311 064 CZK	6 000 CZK	317 604
1. student USA	WF úvěr	67866 USD	26 902 USD	-	543 313
2. student USA	Stafford	32 500 USD	32 789 USD	2 348 USD	709 627
	WF am. hypotéka	119 348 USD			
1. student VB	Státní úvěr	39 150 GBP	10 450 GBP	-	347 410
2. student VB		42 300 GBP	11 291 GBP	.	375 369

Částka, kterou studenti přeplatí je také zobrazena v Grafu 4.3.

Graf 4.3: Výše přeplacení úvěru v CZK za 3leté studium

Z Tab. 4.17 i Grafu 4.3 vyplývá, že v absolutních hodnotách úvěr potřebný na financování 3letého bakalářského studia nejméně přeplatí studenti v České Republice, naopak nejvíce studenti Spojených států amerických.

Srovnání úvěru dle koeficientu HICP

V následující Tab. 4.18 budou všechny úvěrové varianty přepočítány dle koeficientu HICP, jehož vstupní hodnoty jsou znázorněny v Tab. 4.6. Výpočet byl odvozen dle vzorce 4.6.

4.18: Srovnání úvěrů dle koeficientu HICP

Student	Název úvěru	Výše úvěru (v CZK)	Měsíční splátka (v CZK)	Přeplaceno (v CZK)
1. student ČR	KB - Gaudeamus	189 000	2 458	116 718
2. student ČR		531 000	7 067	317 064
1. student USA	WF studentský úvěr	1 803 738	20 990	714 993
2. student USA	Stafford loan	897 005	9 030	872 348
	WF americká hypotéka	3 138 801	31 873	
1. student VB	Státní úvěr	1 349 699	14 238	360 264
2. student VB		1 458 295	15 411	389 258

Po porovnání Tab. 4.18 a Tab. 4.12 a 4.13 si lze všimnout, že v případě USA se výše úvěru i výše přeplacení po přepočítání dle koeficientu HICP snížily, jelikož koeficient HICP se nižší než 1. V případě VB se naopak částky zvýšily, koeficient HICP je totiž vyšší než 1.

Srovnání výsledků při použití rozdílné metodologie

V Tab. 4.19 jsou shrnuty výsledky absolutní částky, kterou studenti přeplatili, a to při přepočtu dle směnného kurzu a dle koeficientu HICP.

4.19: Srovnání přeplacení úvěru v daných zemích v CZK dle přepočtu pomocí směnného kurzu a koeficientu HICP

Student	Název produktu	Přepočet pomocí směnného kurzu	Přepočet pomocí koeficientu HICP
1. student ČR	KB – úvěr Gaudeamus	116 718	116 718
2. student ČR		317 064	317 064
1. student USA	WF – stud. úvěr	724 410	714 993
2. student USA	Stafford + americká hypotéka	883 846	872 348
1. student VB	Státní úvěr	347 410	360 264
2. student VB		375 369	389 258

Z Tab. 4.19 vyplývá, že nejméně úvěr přeplatí studenti České Republiky, což je zapříčiněno nízkou výší školného, jak bylo vyčísleno v Tab. 4.1, přičemž rozdílná metodologie výpočtu nemá na výsledky výrazný vliv. Po přepočtu na české koruny úvěr nejvíce přeplatí studenti USA.

Následující Tab. 4.20 ukazuje měsíční splátky jednotlivých úvěrů po přepočtu na české koruny dle směnného kurzu i koeficientu HICP. Výše úvěrů je ve výši skutečných studijních výdajů v daných zemích.

Tab. 4.20: Srovnání měsíčních splátek v daných zemích v CZK dle přepočtu pomocí směnného kurzu a koeficientu HICP

Student	Název produktu	Přepočet pomocí směnného kurzu	Přepočet pomocí koeficientu HICP
1. student ČR	KB – úvěr Gaudeamus	2 548	2 458
2. student ČR		7 067	7 067
1. student USA	WF – stud. úvěr	21 266	20 990
2. student USA	Stafford + americká hypotéka	41 442	40 903
1. student VB	Státní úvěr	13 730	14 238
2. student VB		14 861	15 411

Jak vyplývá z Tab. 4.20, výše měsíčních splátek jsou při použití rozdílné metodologie v podobných částkách a výhodnost úvěrových produktů z hlediska měsíčních splátek se po přepočítání dle koeficientu HICP nijak nezměnila oproti Tab. 4.15.

4.4 Shrnutí výsledků

Výpočty RPSN ukázaly, že nejvýhodnější varianta financování studia je kombinace federálního Stafford úvěru a americké hypotéky od banky Wells Fargo (4,278 %), kterou využil student dražší univerzity ve Spojených státech amerických. Druhou nejnižší výši RPSN nabízí státní úvěr ve Velké Británii (4,9 %). Studentský bankovní úvěr Wells Fargo má RPSN ve výši 7,05 %. Nejvyšší RPSN je spojena s úvěry v České Republice, a to 10,17 – 10,47 %.

V absolutních částkách si lze všimnout, že nejnižší částku přeplatil student České Republiky, studující na univerzitě s levnějším školným. Tato částka je po přepočtu na české koruny o 230 692 Kč nižší než ve Velké Británii a o 607 692 Kč nižší než ve Spojených státech amerických. Je však nutno dodat, že v České Republice jsou nejnižší mzdy a tomu také odpovídá nižší školné než ve zbývajících dvou státech. Roční výdaje na studium tak v případě levnější univerzity byly vyčísleny na částku 63 000, což je částka výrazně nižší než výdaje na studium v USA a VB. Roční výdaje na levnější univerzitě tak činí 21 % průměrné roční mzdy, zatímco ve VB výdaje na levnější univerzitě činí 37 % průměrné roční mzdy a v USA dokonce 47 %. U 1. českého studenta byly také vyčísleny nejnižší měsíční splátky, které činí pouze 10,14 % průměrné měsíční mzdy.

Naopak nejvyšší částku přeplatil student v USA, studující na univerzitě s dražším školným, jenž pro financování studijních výdajů kombinoval nejvýhodnější z nabízených federálních úvěrů a americkou hypotéku. Celkem po přepočtu přeplatil 872 348 Kč. V případě, že by studium v USA bylo pouze 3 leté, přeplatil by 709 627 Kč, nicméně i tato částka by byla vyhodnocena jako nejvyšší. Na dražší univerzitě v USA činí roční výdaje na studium 106 % roční průměrné mzdy, zatímco ve VB tento poměr činí pouze 39 % a v ČR 59 %. Měsíční splátka úvěru je také nejvyšší u 2. studenta v USA. Školné na jeho univerzitě, je téměř 3x vyšší než na dražší univerzitě ve VB a 7,7x vyšší než na dražší univerzitě v ČR. Splátka tak tomuto studentovi odčerpává 51,66 % průměrné měsíční mzdy.

Nejnižší rozdíly mezi potřebnou výší úvěrů u dvou studentů stejného státu lze vidět ve VB, kde se příliš neliší výše školného na jednotlivých univerzitách. Výše přelacení se

v průměru pohybuje okolo 370 000 Kč. Tato částka se blíží výši přeplacení českého studenta, jenž studuje na univerzitě s dražším školným.

Jelikož v České Republice dosud nebylo zavedeno školné, nejsou zde nabízeny státní úvěry. V USA je poměrně rozsáhlý systém těchto úvěrů, lze si vybrat z několika druhů. Pouze PLUS loan však umožňuje pokrytí školného, u ostatních úvěrů jsou stanoveny maximální úvěrové limity, které jsou mnohem nižší než průměrná výše školného. PLUS Loan je však méně výhodný ve výši úrokové míry a ve výši poplatků než ostatní úvěry. Ve Velké Británii je státní úvěr poskytován až do výše školného, tedy maximálně 9 000 GBP ročně. Dále student může obdržet úvěr na vedlejší studijní výdaje, jehož výše se liší dle místa bydliště studenta, lze však říci, že výše tohoto úvěru může pokrýt všechny/téměř všechny studijní výdaje (dle náročnosti studenta).

Dalšími rozdíly mezi státními úvěry v USA a VB jsou poplatky, úroková míra i doba odkladu splátek. V USA jsou u některých úvěrů stanoveny poplatky za sjednání úvěru. Také výše úrokové míry se liší, v zásadě se pohybuje mezi 3,86 – 6,41 %. Ve VB nejsou sjednány poplatky související se státním úvěrem a výše úrokové míry se odvíjí dle míry inflace, k níž jsou připočteny 3 procentní body. Doba odkladu splátek je v USA předem stanovena, obvykle 6 – 9 měsíců od ukončení studia. Ve VB se úvěr začíná splácet až po dosažení příjmu 21 000 GBP za rok.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo srovnání výhodnosti úvěrových produktů využívaných na financování studijních výdajů na vysoké škole, a to v České Republice, Spojených státech amerických a Velké Británii, přičemž analyzovány byly bankovní půjčky i státní půjčky, pokud byly v dané zemi zavedeny.

Práce byla rozdělena do pěti kapitol, kdy první kapitolou je úvod a poslední kapitolou závěr. V druhé kapitole byly uvedeny obecné informace týkající se úročení a dalších podmínek při sjednání úvěrů, včetně členění a charakteristiky úvěrů.

Třetí kapitola se zabývala konkrétními úvěrovými produkty, které jsou studentům nabízeny v uvedených zemích k financování studia. Jednalo se zejména o bankovní nebo státní studentské půjčky nebo americké hypotéky. U každé země byl také popsán vzdělávací systém, který se v daných zemích odlišuje ve stupních studia (např. zavedení „mezistupně“ mezi základní a střední školou v USA) i v jeho délce. Zatímco v České Republice je délka základní školy stanovena na 9 let, v USA se může lišit v různých státech a délka může být i 8 let a ve Velké Británii je minimální délka základní školy stanovena na 6 let, přičemž oproti zbývajícím dvou státům je zde prodloužena délka střední školy minimálně o 1 rok. Co se týče bakalářského stupně studia, na který byla práce zaměřena, v ČR i ve VB trvá 3 roky, zatímco v USA obvykle 4 roky.

Čtvrtá kapitola nejprve popsala metodologii srovnání úvěrových produktů, a to pomocí směnného kurzu a koeficientu HICP. Velká pozornost byla věnována mzdovým podmínkám v uvedených zemích. V rámci této problematiky byla výše studijních výdajů srovnána s průměrnou mzdou. Dále byly vyčísleny studijní výdaje v daných zemích, a to vždy u studenta, který navštěvuje univerzitu s relativně nízkým školným a u studenta, jehož výdaje na školné jsou v porovnání s prvním studentem značně vyšší.

Ve čtvrté kapitole byl také pro každého studenta vybrán nejvýhodnější úvěrový produkt (případně úvěrové produkty). V případě českých studentů byl nejvýhodnější úvěr Gaudeamus, který nabízí Komerční banka. V USA byl pro studenta s nižším školným vybrán studentský úvěr od banky Wells Fargo, pro studenta s vyšším školným byl vybrán federální úvěr Stafford kombinovaný s americkou hypotékou banky Wells Fargo. Ve Velké Británii byl pro oba studenty nejvýhodnější státní úvěr.

Výpočty dle směnného kurzu a koeficientu HICP se příliš neliší. Výše každého úvěru byla předpokládána ve výši vyčíslených studijních výdajů, doba splatnosti úvěru byla jednotně stanovena na 10 let. U každého úvěrového produktu byla vyčíslena výše celkem zaplacených úroků, poplatků, přeplacení celkem, výše RPSN a měsíční splátka. Údaje byly přepočítány na české koruny.

Výsledky ukázaly, že absolutně nejnižší školné, a tím pádem nejnižší přeplacení úvěru nabízí Česká Republika, nicméně výpočet RPSN naznačil, že jsou úvěry v České Republice dražší o přibližně 4,7 % než v USA a o 5,5 % než ve VB. RPSN úvěrů je tedy nejnižší ve Velké Británii. Zároveň bylo zjištěno, že poměr měsíční splátky a průměrné hrubé mzdy je nejnižší v případě českého studenta s levnějším školným, v případě dražšího školného je tento poměr vyšší o téměř 18 %. Ve Velké Británii se školné příliš neliší, proto není vidět velký rozdíl v měsíčních splátkách a poměr splátky a měsíční průměrné mzdy je přibližně o 4 % vyšší než v České Republice u studenta s nižším školným. Nejvyšší poměr měsíční splátky a hrubé měsíční mzdy jde vidět u amerického studenta s dražším školným, a to téměř 52 %.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

1. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
2. KLÍMA, Josef. *Nejstarší zákony lidstva: Chammurapi a jeho předchůdci*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1979, 382 s.
3. MENDEL Martin a Jaroslava DURČÁKOVÁ. *Mezinárodní finance*. 4. vyd. Praha. Management Press, 2010. 494 s. ISBN 978-80-7261-221-5.
4. POLOUČEK Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7400-491-9
5. RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 7., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 293 s. ISBN 978-80-247-3291-6.
6. ROSE, Peter S. *Bank Management and Financial Services*. New York: The McGraw-Hill Companies, 2008. 750 s. ISBN 978-007-125967-5.
7. SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3813-0.

Zákony

1. *Zákon č. 89/2012 Sb.*, občanský zákoník
2. *Zákon č. 321/2001 Sb.*, o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru
3. *Zákon č. 96/1993 Sb.*, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

Elektronické zdroje

1. AMERICAN RIVER COLLEGE. Costs To Attend American River College. [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z:
http://www.collegecalc.org/colleges/california/american-river-college/#.U2JxXvl_ua8
2. BARCLAYS. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:
<http://www.barclays.co.uk/PersonalBanking/P1242557947640>
3. BUREAU OF LABOR STATISTICS. Usual Weekly Earnings of Wages and Salaries Workers. [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z:
<http://www.bls.gov/news.release/pdf/wkyeng.pdf>
4. CAMBRIDGE UNIVERSITY. Tuition Fees. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z:
<http://www.study.cam.ac.uk/undergraduate/finance/tuition.html>
5. ČESKÁ SPOŘITELNA. [online]. [cit. 2013-12-14]. Dostupné z:
<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance-d00013163>
6. ČSOB. [online]. [cit. 2013-12-14]. Dostupné z:
<http://www.csob.cz/cz/Stranky/default.aspx>
7. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Průměrná hrubá měsíční mzda ve 4. čtvrtletí 2013. [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/prumerna_hrub_a_mesicni_mzda_ve_4_ctvrtleti_2013
8. ČNB. Kurzy devizového trhu. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/prumerne_rok.jsp?rok=2014
9. EUROEKONOM. Měnový kurz. [online]. [cit. 2014-03-30]. Dostupné z:
<http://www.euroekonom.cz/ekonomie-clanky.php?type=lekce17>
10. EUROSTAT. HICP. [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=teicp000>
11. FEDERAL STUDENT AID. [online]. [cit. 2014-12-12]. Dostupné z:
<http://studentaid.ed.gov/>

12. FINANCE. EU: Jak vysoká je hodinová minimální mzda? [online]. [cit. 2014-04-01].
Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/396444-eu-jak-vysoka-je-hodinova-minimalni-mzda/>
13. GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V CHICAGU. Vzdělávací systém v USA. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:
http://www.mzv.cz/chicago/cz/kultura_co_nas_ceka/skolstvi/vzdelavaci_system_v_usa/index.html
14. GOV. UK. Student Finance. [online]. [cit. 2014-03-28]. Dostupné z:
<https://www.gov.uk/student-finance/loans-and-grants>
15. HARVARD. Tuition & Cost of Attendance. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z:
https://www.gse.harvard.edu/admissions/financial_aid/tuition/
16. HSBC. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:
http://www.hsbc.co.uk/1/2/loans/graduate?HBEU_dyn_lnk=Loans_Homepage_GraduatePersonalLoan_More_Btn
17. INFORMATION PLANET. Velká Británie - Studium, Práce a Život v Anglii. [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.studiumanglie.cz/>
18. KOMERČNÍ BANKA. [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/>
19. LLOYD BANK. [online]. [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.lloydsbank.com/>
20. NÁRODNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ. Britský informační systém. [online]. [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.icm.cz/britsky-vzdelavaci-system>
21. OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS. Annual Survey of Hours and Earnings. [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z:
http://www.ons.gov.uk/ons/dcp171778_335027.pdf
22. OECD. Better life index. [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z:
<http://www.oecdbetterlifeindex.org/>
23. PRINCETON UNIVERSITY. Fees & Expenses. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: <http://www.princeton.edu/admission/financialaid/cost/>
24. RATE INFLATION. United Kingdom Inflation Rate History – 2004 to 2014. [online]. [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://www.rateinflation.com/inflation-rate/uk-historical-inflation-rate>

25. STUDENTSKÁ PŮJČKA [online]. 2009 [cit. 2014-01-11]. Dostupné z:
<http://www.studentska-pujcka.cz>
26. TEESSIDE UNIVERSITY. Fees and funding. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z:
<http://www.tees.ac.uk/sections/fulltime/funding2014.cfm>
27. THE OFFICE OF STUDENT AID. Federal Direct Stafford Loan [online]. [cit. 2014-02-08]. Dostupné z: <http://studentaid.psu.edu/types-of-aid/loans/stafford>
28. TOP UNIVERSITIES. How much does it costs to dtudy in the US: [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.topuniversities.com/student-info/student-finance/how-much-does-it-cost-study-us>
29. UNICREDIT BANK. [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z:
<http://www.unicreditbank.cz/>
30. VYSOKESKOLY.COM. Přehled školného. [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:
<http://vysokeskoly.com/prehled-skolneho/>
31. WELLS FARGO. [online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z:
<https://www.wellsfargo.com/>

Ostatní zdroje

1. FRAIT Jan a Luboš KOMÁREK. Dlouhodobý rovnovážný reálný měnový kurz koruny a jeho determinanty. Praha, 1999. [online]. [cit. 2014-03-30]. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/en/research/research_publications/mp_wp/download/c-vp9-99.pdf
2. SINGER, Miroslav. Měnový kurz a česká ekonomika. Praha 2008. [online]. [cit. 2014-03-30]. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20080117_appia.pdf

Seznam zkratek

CPI	Index spotřebitelských cen
CZK	Česká koruna
ČSOB	Československá obchodní banka
ČS	Česká spořitelna
ERDI	Exchange Rate Deviation Index
EUROLIBOR	European InterBank Offered Rate
FAFSA	Free Application for Federal Student Aid
GBP	Britská libra
HICP	Harmonizovaný index spotřebitelských cen
HSBC	Hongkong and Shanghai Banking Corporation
KB	Komerční banka
Kč	Korun českých
LONDON	London InterBank Offered Bank
p.a.	per annum
p.d.	per diem
p.m.	per mensem
p. q.	per quartale
p.s.	per semestre
PLUS	Federal Parent Loan for Undergraduate Students
PPP	Parita kupní síly
PRAGUE	Prague InterBank Offered Rate
RPSN	Roční procentní sazba nákladů
SŠ	Střední škola
UCB	UniCredit Bank
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar
VB	Velká Británie
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
WF	Wells Fargo

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb.
- autorský zákon, zejména §35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2014 .....

Markéta Poleschová

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1: FAFSA – dokument potřebný k žádosti o federální úvěr v USA

Příloha 1: FAFSA – dokument potřebný k žádosti o federální úvěr v USA

<h1 style="margin: 0;">FAFSA™</h1> <p style="margin: 0;">FREE APPLICATION for FEDERAL STUDENT AID</p>		<p style="margin: 0;">July 1, 2013 – June 30, 2014</p> <p style="margin: 0;">Federal Student Aid <small>AN OFFICE of the U.S. DEPARTMENT of EDUCATION</small></p> <p style="margin: 0;"><small>PROUD SPONSOR of the AMERICAN MIND™</small></p>	
<p>Step One (Student): For questions 1-31, leave blank any questions that do not apply to you (the student). OMB # 1845-0001</p>			
<p>Your full name (exactly as it appears on your Social Security card) If your name has a suffix, such as Jr. or III, include a space between your last name and suffix.</p>			
1. Last name		2. First name	
3. Middle initial			
Your mailing address			
4. Number and street (include apt. number)			
5. City (and country if not U.S.)		6. State	7. ZIP code
8. Your Social Security Number		9. Your date of birth	
		MONTH DAY YEAR	
		10. Your permanent telephone number	
		( ) - -	
Your driver's license number and driver's license state (if you have one)			
11. Driver's license number		12. Driver's license state	
13. Your e-mail address. If you provide your e-mail address, we will communicate with you electronically. For example, when your FAFSA has been processed, you will be notified by e-mail. Your e-mail address will also be shared with your state and the colleges listed on your FAFSA to allow them to communicate with you. If you do not have an e-mail address, leave this field blank.			
14. Are you a U.S. citizen?		15. Alien Registration Number	
Yes, I am a U.S. citizen (U.S. national). Skip to question 16. ☐ No, but I am an eligible noncitizen. Fill in question 15. ☐ No, I am not a citizen or eligible noncitizen. Skip to question 16. ☐		A	
16. What is your marital status as of today?		17. Month and year you were married, remarried, separated, divorced or widowed.	
I am single ☐ I am separated ☐ I am married/remarried ☐ I am divorced or widowed ☐		MONTH YEAR	
18. What is your state of legal residence?		19. Did you become a legal resident of this state before January 1, 2008?	
STATE		Yes ☐ No ☐	
21. Are you male or female?		22. If female, skip to question 23. Most male students must register with Selective Service to receive federal aid. If you are male, age 18-25 and not registered, fill in the circle and we will register you. See Notes page 2.	
Male ☐ Female ☐		Register me ☐	
23. Have you been convicted for the possession or sale of illegal drugs for an offense that occurred while you were receiving federal student aid (such as grants, loans or work-study)?			
Answer "No" if you have never received federal student aid or if you have never had a drug conviction while receiving federal student aid. If you have a drug conviction for an offense that occurred while you were receiving federal student aid, answer "Yes," but complete and submit this application, and we will mail you a worksheet to help you determine if your conviction affects your eligibility for aid. If you are unsure how to answer this question, call 1-800-433-3243 for help.			
No ☐ Yes ☐			
Some states and colleges offer aid based on the level of schooling your parents completed.			
24. Highest school your father completed		25. Highest school your mother completed	
Middle school/Jr. high ☐ High school ☐ College or beyond ☐ Other/unknown ☐		Middle school/Jr. high ☐ High school ☐ College or beyond ☐ Other/unknown ☐	
26. When you begin college in the 2013-2014 school year, what will be your high school completion status?			
High school diploma. Answer question 27. ☐		Homeschooled. Skip to question 28. ☐	
General Educational Development (GED) certificate. Skip to question 28. ☐		None of the above. Skip to question 28. ☐	